ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5898 | 13/26 ՅՈՒՆԻՍ 1905 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ | 22 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1323 | ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5898

درعلیه غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քաւանոզ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փօստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Ներքին Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Տեղափոխման համար պէտք է ղրկել ուղղակի 2 խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԻՆՉՈ՞Ւ ՎՆԱՍ ՈՒՆԻՆ

Համբարձման տօնին, որ տանն Որբանոց Արհեստանոցին ալ հանդէսը տեղի կ'ունենայ, Ինամակալութեան կողմէ կարդացուած տեղեկագրին մէջ պարագայ մը կար, որ հակառակ ուշագրաւ ըլլալուն, գրեթէ աննշմար անցաւ։

Այդ տեղեկագրին ցանկին նայելով, կը տեսնենք թէ կօշկակարութեան, դերձակութեան եւ աթոռագործութեան ճիւղերը շատ աշակերտ ունեցեր են, մինչ կազմագործի, թիթեղագործի եւ ատաղձագործի գործանոցները մէկ-մէկ ունին։

Ի՞նչ է պատճառը որ, վերջին երեք ճիւղերը մէկ կ'ըլլան, ու առաջինները շատ կ'ունենան. այս պարագան է զոր պէտք է քննել, անկողմնակալ ոգիով։

Զարմանալի չե՞նք գտներ այս պարագան թէ այդ արհեստաւորները, չնայելով ըլլալու իրենց բաւականաչափ յառաջադիմութիւններովը, կը դառնան միայն մէկ, ու պիտի ծանրաբեռնել զոր ուրիշ բան չեն ըներ...։

Կամ այն է որ այդ արհեստաւորները ցրուելու են, եւ կամ անոնց մասնագիտութեան ձեւը փոխուելու է։

Ինչո՞ւ բացուեցան այդ արհեստանոցները. տղոց արհեստ մը սորվեցնելով, զանոնք իրենց ապրուստը կարենալ հոգալու վիճակին մէջ դնելու համար. չէ՞. բայց ո՞ւր կը մնայ այս նպատակին իրագործումը, երբ Որբանոցի արհեստանոցներէն շրջանաւարտներ կան մէջտեղը, որոնք հազիւ օրը դրամ կրնան վաստըկիլ. քանի որ, տղու մը շրջանաւարտ ըլլալը, այդ հաստատութեան մէջ, կը չափուի իր տարիքէն, եւ մէյ մըն ալ դասատուներուն անկարողութենէն, որոնք երբ չեն կրնար օր մը զսպել իրենց անկարութեան պատճառաւ, գլուխնին անկէց ազատելը կը նային, մինչդեռ Որբանոցի Ինամակալութիւնը իր գլուխը ազատելու ճարը նայելու է այդ մակաբոյծներէն։

Անշուշտ չէք հաւատար թերեւս. Իրաւունք ունիք. բայց բան մը հարցնեմ ձեզի. տեսա՞ք որ այս տարի թիթեղագործութեան ճիւղէն ալ 4 շրջանաւարտ կար. եւ ամէն մարդ գիտէ, որ այդ ճիւղին բացուիլը հազիւ տարի մը կ'ընէ։

Ի՞նչ կ'ենթադրէ ասիկա. թիթեղագործութեան պէս բազմածիւղ արհեստ մը, մէկ տարուան մէջ ինչպէս կարելի է շրջանաւարտ հանել։

Թերեւս Ինամակալութիւնը մէջ բերէ վարպետին խղճամիտ ջանասիրութիւնը եւ ձեռներեցութիւնը, որոնք ամէն կասկածէ վեր են, արտադրութիւններէն դատելով. բայց չենք կրնար համոզուիլ թէ մէկ տարուան մէջ կարելի է շրջանաւարտ հանել։

Օրին մէկը, մտածուեցաւ Որբանոցներուն քով Արհեստանոցներ ունենալ, որբեր իրենց ապրուստը հոգալու վիճակին մէջ դնել, եւ իրականացնել կերպով մը գործնական դաստիարակութեան խնդիրը։ Իրաւ որ նպատակը բաւական օգտակար էր, եւ ո՞վ չպիտի ուզէր այդ գործին յաջողութիւնը։

Եւ մէկ մըն ալ աս եղաւ որ, տարիներ անցնելէն ետքը, անդրադարձանք որ արհեստանոցներ բանալը չէր բաւեր միայն, քանի որ շատ եւ մեծ խնդիր կար։

Բայց, առաջին օրէն եթէ աւելի հաշուով ճամբայ ելած ըլլայինք, գործը աւելի հաստատուն հիմերու վրայ պիտի դնէինք։

Այն ատեն, վստահ ենք թէ վնաս չէինք ըներ. քանի որ պիտի հոգայինք, խնամէինք արհեստաւորներ, ու հոգացուած, խնամուած բան մը արդիւնք կ'ունենայ։

Քանի մը ազգայիններ, անգամ մը, պատճառ եղան որ շատ մը աթոռներ ծախուին, Որբանոց-Արհեստանոցի արտադրութիւններէն։ Անոնց մարդիկը ամչցան, երբ շաբաթ մը ետքը, այդ աթոռները բոլորովին կազմալուծուեցան։

Ինչո՞ւ, որովհետեւ փայտերը թաց են եղեր, ու չորնալով զատուեր. եթէ փայտերը չորցնելու դիւրութեան վրայ ալ խորհուէր, կամ օրը օրին առնուած պիտոյքներով չշինուէին, ո՞վ կրնայ ըսել որ այդ բանը պիտի պատահէր։

Դարձեալ, յաճախ կը պատահի որ, վարպետ ու աշկերտներ, պարապ կը կենան, որովհետեւ... պիտոյք չկայ, կօշկակարին կաշին կը պակսի, թիթեղագործին թիթեղ, այսինչին ուրիշ բան մը. Այդ ճիւղին հոգող վարպետը պէտք է ամէն բան ժամանակին հոգալ եւ Ինամակալութեան տեղեկութիւն տալ։

Եւ ասոնց ամէնուն վրայ, մի մոռնաք աս ալ որ, Որբանոց-Արհեստանոցներու արտադրութիւնները կը ծախուին Մեծ Նոր խանի մէջ, եւ մէյ մըն ալ Ղալաթիոյ Եկեղեցւոյ բակը, սենեակ մը։

Շիտակը ըսելով, մինչեւ Մեծ-Նոր խան. չեմ գիտեր մէկը, որ երթայ գնելու համար. չէ՞։ Իսկ Ղալաթիոյ բակին սենեակին համար ըսելիք չունիմ։ Հոն ալ, տասնը չըլ թողի մը մէջ, ժամկոչէն բռնէ մինչեւ լուսարարը, անցնելով մոմ ծախողէն, եւ դռնապանին, չեն գիջանիր եղած հարցումի մը պատասխան տալ, կամ նստած տեղերնէն ելլել։

Կը տեսնէք որ, այս վիճակին մէջ, արտադրութիւնները անվաճառ մնալու դատապարտուած են, եւ անխուսափելի է որ վնաս պատճառեն, բայց ճարը կա՞յ։

Կօշկակարը, ու թիթեղագործը եւ միւս ճիւղերն ալ, ասոնց ներքին սպառումին, վնաս կ'ընեն. ուրեմն, զանոնք վնաս չընելու վիճակին մէջ դնելու է. աս է խնդիրը, եւ ասոր միակ կերպն ըլլալ Հրապարակ եւ բանուկ տեղ մը, ոչ թէ խանի մը սենեակը, առնուազն 4-5 ոսկի վարձքով խանութ մը բանալու է. հոն պէտք է ղրկուին Որբանոց-Արհեստանոցներուն արտադրութիւնները. այդ խանութին մէջ կը գտնուին, նաեւ քիչ թէ շատ վաճառելի եւ հասարակ սեռ մը, հաճախորդներուն համար, ուրիշ քանի մը աղաք ալ, ռեւծութ, կամ ի հարկին ապապրանք մը ընդունելու համար. ըլլա՛յ կօշիկ, ըլլայ կահ կարասի ու չեմ գիտեր ինչ։

Հիմնական դրութեամբ, քանի՜ հեղ գիտէք որ, ելլէ կօշիկ առնելու համար, մինչեւ Գում-Գաբու երթայ, կամ աղուոր դրան մը շինել տալու համար, բացի տասը տասնըհինգ ղրշ. ծախք ընէ։

Աս է ճարը. պէտք է խանութ մը բանալ, եւ հոն աղոց դնել. Թո՛ղ առաւելութ ալ վարժուի մէկ մասը. աս ալ պէտք է։ Գիտէք ատաղձ որ, այդ ամսական 4-5 ոսկի խանութի վարձքը ծանր կուգայ. եթէ ուրիշ միջոց չկայ, մէկ-երկու վարժապետներ, հոգ չէ, թող պակսին, եւ անոնց տրուած ամսականներով խանութին տանք։

Այն ատեն, աղաքն ալ կը շահին, Որբանոցն ալ։

Մ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԺԷ.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏ ՄԸ.— ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Բիէր ո՛չ մէկը կը ճանչնար Մարսիլիոյ մէջ ու մտադիր էր քիչ ատեն մնալ հոն։ Բայց, Պուրկօնեը վերադառնալէ առաջ, կ'ուզէր ակնարկ մը նետել Միջերկրականի վրայ, ու պտտիլ այդ հոյակապ քաղաքը։

Երբեք նաւահանգիստ քաղաք չէր տեսած, այնպէս որ իր առաջին մտածման առարկայ եղան նաւերը։ Բայց նախ եւ առաջ, դիմեց այն հասցէին զոր իրեն տուած էր իր պապը, ու հոն գտաւ շատ համեստ, բայց մաքուր ու պայծառ պանդոկ մը՝ ուր կը բնակէին քանի մը պաշտօնական մարդիկ։ Արագօրէն նախաճաշեց, ու, տեղեկութիւն առնելով ճամբու մասին, իր քայլերն ուղղեց Գանըպիէր՝ որ զայն առաջնորդեց ուղղակի նաւահանգիստ։

Ուր ինքզինքը գտաւ կայմերու եւ առագաստներու այն ամբողջ անտառին մէջտեղը, աշխարհի բոլոր երկիրներէն եկող նաւերուն խառնուրդին հանդէպ, զարմացութեան շլացում մը համակուեցաւ՝ մտածելով թէ ֆրանսական նաւահանգիստ մըն էր ասիկա։

Ու հոն մնաց, կարծես դիւթուած, նաւերուն շարժումին հանդէպ, դիտելով երթեւեկը նաւազներուն եւ բեռնակիրներուն՝ որոնք նաւերը բեռ կը փոխադրէին, կամ նաւերէն բեռ կը հանէին, լսելով բանուորներուն ներդաշնակ երգերը, ամէն տեսակ ձայները, այն հազար ու մէկ կանչերը՝ որոնք կը փոխանակուէին ամէն լեզուով, բեռնաբարձ մեքենաներուն, շղթաներուն եւ բեռնակներուն (ballots) աղմուկը։ Իրեն այնպէս կը թուէր իբր թէ բոլոր այս բաները իրեն կը բերէին հեռաւոր երկիրներէ փչող հովերու շունչեր։ Խօլ փափաքներ կը զգար երթալ մէկն այն նաւերէն, որոնք կը բանային իրենց վարագոյրները։

Մինչդեռ կ'երազէր այսպէս, բնազդօրէն զգաց թէ մէկը կը դիտէր զինքը, ու, դարձնելով գլուխը, իրօք նշմարեց երկու սեւ աչքեր՝ որոնք զինքը կը քննէին։

Կը ճանչնամ այդ դէմքը, ըսաւ Բիէր իւրովի, բայց մտքովս ո՞ւր տեսած եմ զայն։ Յետոյ, յանկարծ, միտքն ինկաւ, միեւնոյն ատեն՝ երբ միւսը առաջացող զինքը ճանչցաւ, քանզի նոյն պահուն, զարմացական աղաղակ մը թռաւ անոնց երկուքին ալ բերնէն, եւ շտապով իրարու մօտեցան, կարկառելով ձեռքերնին։

—Պուրկուէ՛ն։

—Տո՛րլ։

—Ահա՛ հանդիպում մը, ըսաւ երկրորդը. երբեք մտքէս չէր անցներ թէ այս ատեն հոս պիտի գտնեմ քեզ։

—Ի՞նչ կ'ընես Մարսիլիոյ մէջ։

—Ա՛հ, լաւ է ծանօթ դէմք մը տեսնել, ու, նորէն, ուժով սեղմեց անոր ձեռքը։

Բիէր իր ընկերոջ չափ խնդամիտ կ'երեւէր, ու լեզուներն սկսան շարժիլ նշանակելի ազատութեամբ մը։

Պուրկուէն կոչուող այս երիտասարդը, որ Բիէրէն շատ աւելի տարեց էր, անոր դասընկերներէն մէկուն եղբայրն էր, եւ Պուրկուէնի ու Տորլի ընտանիքները, որոնց տուները յարակից էին, բարեկամական կապերով շատ բաւականին զօդուած էին։ Ուրեմն ճշմարիտ ուրախութիւն մըն էր այսպէս իրարու հանդիպիլ բնագաւառէ հեռու տեղ մը։

—Հիմա երթանք միասին ճաշենք, ըսաւ Պուրկուէն, եւ, որովհետեւ վաղը կիրակի է ու ես ազատ պիտի ըլլամ ամբողջ օրը, կրնանք երթալ պտըտիլ, որպէս զի տեսնես Մարսիլիան։

—Նաւահանգիստ քաղաք տեսած չէի մինչեւ հիմա, աւելցուց, վայրկեան մը յառաջ։ Հիմա ամէնէն լաւը պիտի տեսնես։ Գիտե՞ս թէ Մարսիլիոյ նաւահանգիստը կրնայ պարունակել 2400է աւելի նաւ։

—Այո՛, մեծագոյն նաւահանգիստն ըլլալու է աս. Գոնէ ես այնպէս կը կարծեմ, քանզի ես բնաւ գաղափար չունիմ նաւերուն վրայ։

—Ես ինքս ալ շատ բան չգիտեմ այդ մասին, ըսաւ Պուրկուէն, սակայն կրնամ քեզի ցուցնել բան մը՝ զոր մարդ յաճախ չի տեսներ Մարսիլիոյ մէջ, մարտանաւ մը, յետոյ գեղեցիկ զրահաւոր մը։ Քիչ մը հեռուն, կը տեսնե՞ս զայն՝ իր աջակողմի ցռուկով հանդերձ։ Կ'երեւի թէ սոսկալի զէնքեր են այդ ցռուկները։ Թուլոնի մէջ պիտի տեսնէիր այդ տեսակ մարտանաւեր։

—Այո՛, վասն զի Թուլոն զինուորական նաւահանգիստ մըն է, ըսաւ Բիէր։ Ուրեմն ո՞րքան են մեր միւս զինուորական նաւահանգիստները։ Մեր հեգ ուսուցիչէն որ՛ը պիտի հարցնէր իմ աշխարհագրութեանս վրայ, բայց միայն Պրեսթն ու Թուլոնը կրնամ յիշել։

—Օ՜, ուրեմն, ըսաւ Պուրկուէն, կայ Պրեսթ, ու յետոյ, Շէրպուր, Լորիան, Ռոշֆոր ու Թուլոն, ահա մեր զինուորական հինգ նաւահանգիստները, եթէ չեմ սխալիր։

—Ես կը կարծէի, ըսաւ յանկարծ Բիէր թէ ռազմանաւերը պէտք չունէին առագաստներու, կը տեսնեմ որ գրեթէ բոլորն ալ առագաստ ունին։

—Պատճառն այն է, յարեց Պուրկուէն, որ երբ հովը նպաստաւոր ըլլայ, վեր կը քաշեն առագաստները, կը նուազեցնեն կրակները, ինչ որ ածուխի խնայողութիւն առաջ կը բերէ։

—Ափսո՜ս որ առեւտրական գործ ունիմ, ապա թէ ոչ քեզ անդրատլանտեան կամ Մեսաժըրիի Ընկերութեան վաճառական նաւերէն մէկը կը տանէի։ Բայց նայէ, ահա հիւր փոքրիկ Սակօթինի, շատ խելացի, դիւրաշարժ պատանեակ մը, որ թէեւ տասներեք տարեկան չկայ դեռ, սակայն, քեզի պիտի ցուցնէ այս բաները այնչափ լաւ՝ որչափ որ եւ է ծերունի նաւաստի։

Բիէր համաձայնեցաւ, ու Պուրկուէն իր հասցէն տալէ յետոյ, որպէս զի կարենան զիրար նորէն գտնել ճաշի ատեն, իր առօրեայ գործին գնաց նորէն։ Գալով Բիէրին, առաջնորդուեցաւ մինչեւ [illegible] ծովը, այցելելու համար Բաճան, առեւտրական մեծ նաւ մը՝ որ դեռ նոր ժամանած էր Հնդկաստանէն։ Ճամբան, անդիմադրելի փափաք մը կը զգար կանգ առնելու, որպէս զի կարենայ գիտնալ բոլոր այն նաւերը՝ որոնք բեռ կ'առնէին կամ կը պարպէին։

Հոն կային երկրագունդի բոլոր կէտերէն հասնող նաւաբեռներ. Խէժ, ձգախէժ, գետնապիստակներ, մինչեւ անգամ փղոսկր, որոնք բերուած էին Սէնէկալէն, ցորեն, կամ (alfa), նկարդութեան շինելու համար, որոնք բերուած էին Ալճէրիի բարձր սարահարթերէն, կամ մորթեր եւ բուրդ դի հոկեր՝ որոնք ուղարկուած էին Աւստրալիայէն. շաքար՝ Ռէինիոնի կղզիէն. ցորեն՝ Ռուսիայէն, մետաքս եւ արուեստագործութիւններ՝ հեռաւոր Չինաստանէն եւ Ճափոնէն։ Կարծես թէ բովանդակ աշխարհի արտադրութիւնները ժամադրավայր ըրած էին Մարսիլիոյ նաւահանգիստը։

Ու երբ շուրջն ամէն բան դիտելով հանդերձ, Բիէր կ'ըսէր իւրովի. «Լաւ բան մըն է վաճառականութիւնը՝ որուն շնորհիւ ամէն մարդ, —գեղջուկն ու գրագիրը—, ինչպէս նաեւ ջոջը, կը վայելէ ամէն երկրի եւ ամէն կլիմայի արտադրութիւնները։»

Բաճայի այցելութիւնն երկու ժամ աւելի տեւեց։

Երբ Բիէր ինքզինքը նորէն գտաւ քարափին վրայ, զգաց թէ ժամանակ էր երթալ առնելու իր բարեկամը, ու պէտք էր աճապարել, ինչպէս կ'ըսէր մատաղատին Սակօթինի, չափազանց ուշ չմնալու համար։

—Դուն կը դնեմ որ դուն արդէն նաւաստի ես, ըսաւ Պուրկուէն՝ հիւրընկալելով զայն, ու դուն միայն նաւուն աջակողմին ու ձախակողմին աջին եւ առեւի բարձրութեանց վրայով պիտի խօսիս։

—Ո՛չ, ըսաւ Բիէր, դեռ նաւաստի չեմ, բայց արդէն հիացած եմ ձեր նաւահանգիստին վրայ։ Ի՜նչ զօրութիւն եւ ի՜նչ հրաշալիք։

—Բայց դեռ բնաւ բան չես տեսած։ Նաւահանգիստն ամբողջ ասիկա չէ։ Մարսիլիոյ առեւտուրը Սուէզի բացումէն ի վեր, գրեթէ կրկնապատկուած է իր նախկին արդիւնաւորութիւնը։

Ասկէ աւելի զարմանալի բան լսա՞ծ ես։ Մարդիկ կղզիացած վիճակի մէջ կ'ապրէին. ծովը, քաղաքականութիւնը, պատերազմը, ամէն բան անջատ կը պահէր զանոնք։ Քաղաքակրթութիւնը կը հանդարտեցնէ ատելութիւնները, գիտութիւնը կը յաղթէ հեռաւորութիւնները, շոգենաւերը կը կատարելագործուին, նաւահանգիստները կը բարեզարդուին, այնպէս որ մարդ այսօր կրնայ Մարսիլիայէն Պոմպայ երթալ 13 աւուր մէջ ու Շանկայ՝ 35։

Ու երբ բոլոր այս յառաջդիմութիւններն իրականացան, երբ վաճառականութիւնը ծաղկեցաւ ու բարեկամ ժողովուրդները փոխանակեցին իրենց արտադրութիւնները, այն ատեն մաքսապաշտպան տուրքերը քուէարկուեցան։

—Այո՛, ըսաւ Բիէր, ասոր մէջ կը կայանայ «ազատ-փոխանակութեան» ու պաշտպան դրութեան մեծ պայքարը։ Մեր արտադրիչները վախցուցած են օտար արտադրիչները. ճշմարիտ խօսելով, ամէն մարդ վախցուցած են։ Հրացանը ձեռքին մէջ բռնող Ֆրանսացի մը կը զգայ թէ ինք կէս-երկոտասնեակ օտարական կ'արժէ, բայց երբ փոխանակ հրացանի, գործիք մը կայ իր ձեռքին մէջ, այն ատեն միեւնոյն մարդուն խօսքին նայելով, ո՛չ անոնցմէ մէկուն կէսը կ'արժէ։

—Ահա՛ այսպէս է որ Ֆրանսացիները վերջապէս կ'ըլլան վախկոտ ժողովուրդ, որ կը զարհուրի ամէն մրցումէ ու չի ճարտարանար որ եւ է յառաջդիմութեան։ Ու այդ գործելակերպով, մարդ կը վատթարանայ, կ'ընդարմանայ, կ'աղքատանայ։

—Այդ վիճակը չի կրնար երկարատեւ ըլլալ։

—Անշուշտ, ապա թէ ոչ՝ Ֆրանսան նիւթապէս ու բարոյապէս պիտի կործանէր։ Շատ չի տեւեր, Մարսիլիոյ նաւահանգիստը առաջուընէ աւելի եռուն պիտի տեսնենք նորէն, աւելի երկայնաձիգ քարափներով, աւելի զօրաւոր մեքենաներով, ինչպէս հիմա ունին Համպուրկի, Լիվերպուլի նաւահանգիստները, ու մենք պիտի հարստանանք, ինչպէս հարստացաւ Տընքէրք՝ յորմէ հետէ օժտուեցաւ նոր գործիներով։

ԺՕԶԷՖ-ՇԱՍԷ ՊԻՐ

Թարգմ. Մ. Մ. ՄՍԸՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ճապոնի ծովէն Մոնկոլիոյ սահմանագլուխը.— Ռուս բանակին կացութիւնը.— Լինէվիչ եւ Օեամա.—

Բարիզ, 21 յունիս.— Էքօ տը Բարի աս հեռագիրը ստացած է Բեդերպուրկէն իր թղթակցէն.— «Մինչդեռ բանակցութիւնները կը շարունակուին բոլորովին դիւանագիտական դանդաղութեամբ մը՝ քաղաքի մը մէջ, որուն թնդանօթի մը զաւաբէլու Ռուսիոյ եւ Ճափոնի լիազօր պատուիրակներ, Մանչուրիոյ մէջ բանակները կը պատրաստուին նոր ճակատամարտ մը մղելու, որուն նախադրեալներն են միայն վերջերս կատարուած ընդհարումները։ Եթէ հաւատանք Լինէվիչի բանակատեղը գտնուող Ռուսի թղթակցին, ճարմնաքան 3 զօրաբաժիններ Գորէայէն դէպ ի հիւսիսային առեւտր կ'երթան։ Օեամայի բանակին ճակատը այդ կերպով կը տարածուի Ճապոնի ծովէն մինչեւ Հէնդան, Գորէայի ու Մանչուրիոյ մէջտեղէն, մինչեւ Մոնկոլիոյ սահմանագլուխը։ Երկու մեծ ճակատ մը կազմուած է՝ գրեթէ հինգ հարիւր քիլոմեթրի չափ։ Պէտք է հաւատալ որ ճիշդ էր վերջերս եղած այն լուրը թէ յիսուն հազար Ճապոններ Սէնցինթինի-Սինմինթինի, Սալուն եւ Գորէա ժամանած են։ Ճիշդ էր նաեւ այն լուրը թէ Գորէայի զօրավորը նոր զինուորներ ստացած է։ Սակայն Ճապոնները շատ ճարտարօրէն կը ծածկեն իրենց զինուորներուն շարժումները։ Այդ կերպով է որ դեռ անցեալ շաբթու միայն իմացուեցաւ թէ Չին բանակը բոլոր Ճապոնները, վաճառական եւ այլն, զինուոր դառնալու տարիքին մէջ, պատերազմական նախարարին կողմէն հրաւիրուեր են անյապաղ Ճապոն վերադառնալ։ Ասոնք դէպի առիւ կոչուած էին արդէն, երբ լուրը իմացուեցաւ։ Ուրեմն Օեամա կը պատրաստէ լաւեր հարուածը տալու, որպէս զի ռուսական բանակին գործը լմնցնէ, հաշտութեան պատուիրակներուն գումարումէն առաջ։ Նովոյէ Վրէմիայի Մանչուրիոյ թղթակիցը կ'ըսէ թէ ռուսական բանակին բարոյական վիճակը այնքան լաւ է եւ այնքան հաստատուն դիրքեր կը գրաւէ որ Ռուսիոյ շահը կը պահանջէ պատերազմը շարունակել, ինչ որ կրնայ ոչնչացնել Ճապոնի բոլոր յաջողութիւնները, մինչդեռ եթէ բանակը անգործութեան դատապարտուի, Մուգտէնի աղէտէն շատ աւելի գէշ հետեւանք մը պիտի ունենայ, վասն զի վեց ամիս պէտք կայ բանակը հանդերձելու թնդանօթներով, զօրքերով եւ վարչութիւններով. Նաեւ այն տեսակ վիճակութիւն մը առաջ պիտի բերէ որ բանակը յետոյ անկարող պիտի ըլլայ զինուորական կանոնաւոր գործի մը։ Անհերքելի իրողութիւն մըն է թէ Լինէվիչ բազմաթիւ նոր զինուորներ ստացաւ Մուքտէնի պարտութենէն ի վեր, բայց անոր ուժերուն յաւելումը չի համապատասխաներ Օեամայի ուժերուն յաւելումին։ Չափազանց պիտի չըլլայ ըսել թէ Ճապոնի ընդհանուր հրամանատարը հարիւր յիսուն հազար հոգի աւելի ունի ռուսական ընդհանուր հրամանատարէն։»

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 102

ԺՕՒԼ ՎԷՐՆ

ԴԷՊԻ

ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ Դ.

ԿՂԶԻԻՆ ՇՐՋԱՆԸ

Տիկին Պօլինա Պէրնէթ յուզումով դիտեց այդ նոր երեւոյթը։ Կը սպասէր այդ բանին, բայց ուժգնօրէն կը տպաւորէր զինքը։ Նոյնանմանքով կը փնտռէր հորիզոնին վրայ անհետացած ցամաքը, որ հիմա երկու հարիւր մղոն հեռու կը մնար, եւ կը զգար թէ ալ չէր գտնուեր ամերիկեան ցամաքին վրայ։ Ամէն անոնց համար որոնք զգայուն հոգի մը ունին, աւելորդ է պնդել այդ կէտին վրայ։ Պէտք է ըսել որ Ճէսփըր Հապըրն եւ նոյն ինքն յիտնապէտը մասնակից եղան այդ յուզումին։

Ամէնքն ալ աճապարեցին, մէկէն ի մէկ երեւան եկած անկիւնը հասնելու համար, որ կը փակէր հորիզոնը։ Գետինը քիչ մը բարձր էր ծովեզերքի այդ մասին վրայ։ Հողէ եւ աւազէ խառը աւելի թանձր էր հոն, եւ ասիկա կը բացատրուէր այդ մասին ու ամերիկեան ցամաքին միջեւ գտնուած միջնորդութեամբ։ Անով կղզին միացած էր այդ ցամաքին եւ մէկ երկիր կը կազմէր։ Պարանոցին մնացած կէտին վրայ սառուցեալ կեղեւը հաստ եւ հողին խառը թանձր ըլլալուն, հաւանաբար ամէն դարու մէջ աւելցած, ի վեր կը հանէր թէ պարանոցը ինչպէս կրցած էր դիմադրել, մինչեւ որ երկրաբանական երեւոյթ մը առաջ բերած էր անջատումը։ Յունուար 8ի գետնաշարժը միայն ամերիկեան ցամաքը ցնցած էր, բայց այդ ցնցումը բաւ եղած էր թերակղզին անջատելու, այնուհետեւ Ովկէանոսին քմայքներուն անձնատուր եղած։

Վերջապէս, ժամը չորսին, անկիւնը հասան։ Ծովափիղներու խորշը, հաստատուն գետնի փռուածքով մը կազմուած, գոյութիւն չունէր ալ հոս։ Ցամաքէն կտրուած կը մնար։

—Հաւատացէք տիկին, ձեզի համար բարեբախտութիւն մըն է որ Պօլինա Պէրնէթ ծովածոց անունը չտուինք ասոր, ըսաւ յիտնապետը ծանրակիրթ շեշտով մը, խօսքը ուղղելով ճամբորդուհիին։

—Արդարեւ, պատասխանեց տիկին Պօլինա Պէրնէթ, կը սկսիմ աս համոզումը ունենալ թէ աշխարհագրական անուններու մասին քիչ կնքամայր մըն եմ։

ԳԼՈՒԽ Ե.

ԲԱՑՕԹԵԱՅ ԱՆՑՈՒԱԾ ԳԻՇԵՐ ՄԸ

Այսպէս, Ճէսփըր Հապըրն չէր սխալած անջատման կէտին վրայ։ Պարանոցը տեղի տուած էր գետնաշարժի ցնցումներուն։ Ամերիկեան ցամաքէն ո եւ է հետք չէր մնացած. ո՛չ ժայռերը եւ ո՛չ ալ հրաբուխները՝ կղզիին արեւմտեան կողմը։ Ամէնուրեք ծովը կը տիրէր։

Պարանոցին անջատումին պատճառաւ կղզիին հարաւ արեւմտեան կողմը կազմուած անկիւնը հիմա երեւան կը բերէր բաւական սուր հրուանդան մը, որ աւելի առաջ ջուրերէ կրծուած եւ ամէն տեսակ բաղխումներու ենթակայ, չէր կրնար դէմ մնալ մօտալուտ քայքայումէ մը։

Ուստի երկրախոյզները շարունակեցին իրենց ճամբան, անջատման գծին երկայնքէն յառաջանալով, որ գրեթէ ուղիղ գծով մը կը տարածուէր արեւելքէն դէպ ի արեւմուտք։ Բեկումը սուր կ'երեւար, կարծես հատու գործիքով մը կտրուած։ Կարգ մը տեղեր, կարելի էր տեսնել գետնին կազմութիւնը։ Այս զառափը, կէս մը սառ, կէս մը հողէ ու աւազէ կազմուած, սառը քիչ բարձրութիւն ունէր։ Բոլորովին ուղղաձիգ էր, առանց զառիվարի։ Թարմ հետք կրող հողէ կտորներ եւ լերան կոթողուածներ ապացոյց էին նորոգ փլուզումներու։ Ցէնապէտ Լոնկ նոյն իսկ մատնանիշ ըրաւ ծովեզերքէն անջատուած երկու-երեք փոքր պաղլեռակներ, որոնք ծովուն բացերը հոսելու վրայ էին։ Կը զգացուէր թէ, ալիքներու ուժգին բաղխումներուն մէջ, ջուրը աւելի դիւրութեամբ կը կրծէր այդ նոր ծովեզերքը, որ ծովեզերքին մնացեալ մասին պէս ապահովուած չէր ծածկուած ձիւնէ եւ աւազի խաւով մը։

Այսպէս՝ իրաց վիճակը գոհացուցիչ չէր։

Տիկին Պօլինա Պէրնէթ, տեղակալ Հապըրն եւ յիտնապետ Լոնկ, հանգչելէ առաջ, ուզեցին կղզիին հարաւային զառիթին քննութիւնը ի գլուխ հանել։ Արեգակը, շատ երկար աղեղ մը գծելէն, երեկուան ժամը տասնըմէկէն առաջ չէր կրնար մայր մտնել, հետեւաբար լոյս ունէին քննելու ժամանակ կար դեռ։ Արեգակին փայլուն սկաւառակը կը քաշքշուէր արեւմտեան կողմի հորիզոնին վրայ, ու իր շեղ ճառագայթները արտասովոր մեծութիւն մը կուտային հեռադիտելի առարկաներուն։ Մերթ անոնց խօսակցութիւնը կ'ընդհատուէր, յետոյ երկար ատեն լուռ կը մնային, ծովուն յառած աչքերնին եւ ապագային վրայ մտածկոտ։

Ճէսփըր Հապըրնի մտադրութիւնն էր գիշերը անցնել Ուոլըրսի ծովածոցին մէջ։ Այդ կէտը հասնելէն, տասնըութ մղոն ճամբայ կտրած պիտի ըլլային, այսինքն կէսը շրջանիկ հետազօտութեան, եթէ ճիշդ էին տեղակալին ենթադրութիւնները։ Քանի մը ժամուան հանգիստ՝ յետոյ երբ ընկերները առած ըլլային իրենց յոգնութիւնները, մտադիր էր ճամբայ ելնել արեւմտեան ափունքէն, Ֆոր-Նըբէյոնս դառնալու համար։

Ո եւ է միջադէպ չպատահեցաւ այս հետազօտութեան միջոցին ծովեզերքին վրայ, որ Ծովափիղներու խորշին եւ Ուոլըրսի խորշին միջեւ կը գտնուէր։ Իրիկուան ժամը ութին, Ճէսփըր Հապըրն հասաւ այն տեղը զոր ընտրած էր գիշերուան համար։ Այդ կողմն ալ միեւնոյն փոփոխութիւնը առաջ եկած էր։ Ուոլըրսի խորշէն երկար ծիր մը միայն մնացած էր, կղզիին ծովեզերքէն կազմուած, եւ որ առանց կը սահմանագծէր դաշտը հիւսիսակողմէն։ Առանց ո եւ է խանգարում կրած ըլլալու, մինչեւ այն հրուանդանը կը տարածուէր զոր Միշէլ հրուանդան կոչած էին, եւ ասկից ութը մղոն երկայնութեան մը վրայ։ Կղզիէն այդ մասը չէր ազդուած պարանոցին անջատումէն։ Տնկերու եւ ցախուտներու թուփերը, որոնք դէպ ի ետեւ համախմբուած էին, տարօրինակ այդ եղանակին զարդարուած էին կանաչագեղ տերեւներով։ Շատ մը մուշտակաւոր կենդանիներ կը տեսնուէին, որոնք դաշտագետնին վրայ կ'արածէին։

(Շարունակելի)

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պայմաններ.—Տեսակցութիւն մը ճարոնցի դիւանագէտի մը հետ.—Ճարոնի պահանջումները։

Բեդեսպուրկ, 21 յունիս.—Վիէննայի ճարոնական դեսպանատան խորհրդականը յայտարարեց Նովոյէ Վրէմիայի թղթակցին թէ Ճարոնի կառավարութիւնը տակաւին չի պատրաստեր հաշտութեան այն պայմանները զորս իր լիազօր պատուիրակները պիտի ներկայացնեն Ուաշինկթընի մէջ։ Ճարոնցի դիւանագէտը յաւելց.—«Հաշտութեան պայմաններուն մասին լրագրական հրատարակութիւնները քաղաքական քանի մը անձերու կարծիքները միայն կը ներկայացնեն եւ ոչ թէ կառավարական շրջանակներուն կարծիքները։ Ճարոն անկեղծօրէն հաշտութեան փափաքող է. շատ յոգնած է երկարատեւ պատերազմէ մը։ Օգումայի համար վարած ընդդիմադիր կուսակցութիւնը միայն հաշտութեան դէմ է։ Օգումա համար կ'ուզէ նախարարութեան անկումը, որ Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը կը վայելէ եւ Իթօ մարքիզին կողմէ կ'առաջնորդուի։ Չափաւոր ճաշակաւորը ողջմտութիւն մը պիտի չնէ Ճարոնի պահանջումներուն վրայ, որ իր բանակցութեանց համար իբրեւ հիմ պիտի ընդունի Պառոն Քոմուրայի վերջին ծանուցագրին պարունակած պահանջումները, աւելցնելով անոնց վրայ պատերազմի տուգանքի մը հատուցման պահանջումը։ Ճարոն բնաւ միտքէն չանցըներ Ռուսիոյ համար անարգական պահանջում մը, ո՛չ Վլատիվօսթոքի ամրութեանց քանդումը, ո՛չ Սախալինի կղզիին գրաւումը եւ ոչ ալ այն պահանջումը թէ Ռուսիա Խաղաղական Ովկէանոսին մէջ, այլ Ճարոն պէտք է ապահովուած ըլլայ ռուսական յարձակումի մը դէմ անորոշ ժամանակով։ Հետեւաբար Ճարոն պատճառ մը չունի որ եւ է տեղ խորհուրդին հետեւելու եւ իր պահանջումները չափազանցելու։ Կասկածելի է թէ Մանչուրիոյ պատերազմը բնաւ ամբողջացուցած չէ Ռուսիոյ վարկը՝ իբրեւ եւրոպական մեծ պետութիւն, միայն քիչ մը անոր դիրքը թուլցած է Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Պատերազմը ապացուցեց Ռուսիոյ ճանչնալ Ճարոնները, որոնք փափաքող են անոր հետ իբրեւ լաւ դրացի ապրիլ, փոխադարձ յարգանքի հիման վրայ։ Չինաստանի մէջ ճարոնական դաշնակցութեանց հաստատման երկիւղները չափազանցուած են։ Ճարոնները առաւելապէս կը զբաղին Եէզօ կղզիին մէջ։ Դեղին վտանգն ալ չափազանցուած է, վասն զի դժուարին է երեւակայել միաձայնութիւն մը Չինացիներու, Քորէացիներու եւ Ճարոններու միջեւ, որոնց մէջ հազարաւոր տարիներէ ի վեր բաժանուած են՝ մեծ թշնամութիւններով եւ արիւնալի պատերազմներով։ Մանչուրիան երբ Չինաստանի վերադարձուի, Չինաստանի մէջ Ճարոնի ազդեցութիւնը պիտի աւելնայ։ Անհաւատալի կերպով դժուար պիտի ըլլայ քաղաքակրթել այդքան ընդարձակ երկիր մը։»

Նովոյէ Վրէմիա կ'ըսէ թէ Պառոն Քոմուրայի ծանուցագիրը, որ ճարոնական պահանջումներուն իբրեւ հիմ պիտի ծառայէ, հաշտութեան համար անընդունելի պայման մը չի պարունակեր։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ռուսական ուժերը Խարպինի մէջ.—Կռիւ ռուս գերիներուն միջեւ.—Չինական ջուրերուն մէջ։

Թոքիօ, 21 յունիս.—Խարպին գտնուող ռուսական զինուորական զօրութիւնները, որոնք այդ քաղաքը կը պաշտպանեն հարաւէն, արեւելքէն եւ արեւմուտքէն, նաեւ Սանկալինի եւ երկաթուղիին կայարաններուն մօտ գտնուած ամրութիւնները, 50,000 հոգի են՝ 300ի չափ թնդանօթներով։ Առանձին 12,000 հոգի, 120 թնդանօթով, Սանկալինի վրայ կը գտնուին եւ 16,000 հոգի՝ 180 թնդանօթով, երկաթուղիի կայարանը։ Քանի մը մղոն երկայնութեամբ ամրոցներ եւ խրամատներ շինուած են գիծին ամբողջ երկայնքը՝ Խարպինէն 20—70 մղոն հեռաւորութեամբ։ Ռուսները գրեթէ ամէն տեղ ականներ դրած են։ Ռուս զինուորները այնպէս կը մտածեն թէ հարաւէն կամ արեւմուտքէն յարձակումի պիտի ենթարկուին։ Ամէն օր Խարպինէն կառախումբ մը ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Բեդերսպուրկ եւ կառախումբ մըն ալ Խարպին կը ժամանէ Բեդերսպուրկէն, նաեւ դէպ ի Վլատիվօսթոք։

—Ռուս գերիներուն միջեւ գրեթէ միշտ կռիւներ ծագելուն հետեւանքով զանազան ազգութեանց պատկանողները խումբ զատեցին։ Մէկ կողմը կան Սլաւները, մէկ կողմը՝ Ֆինլանտացիները եւ միւս կողմն ալ Հրեաները։ Այդ միջոցը գործադրուելէն ի վեր հանդարտութիւն կը տիրէ։ Ռուս գերիները լրագիր մը կը հրատարակեն, սակայն վերջին թիւը չի հաստատեր Պալթիկի ռուսական նաւատորմին փճացումը։

—Լեան-Թոնկի ճարոնական ընդհանուր հիւպատոսը ծանուց տեղւոյն փոխարքային թէ Ռուսիա ծովակալին ճարոնական նաւատորմիղը կը պատրաստուի պաշարներ կատարել Սոնկ-Չէի մէջ։ Տեղական իշխանութիւնները այդ պարագան Բեքինի կառավարութեան իմացուցին, որպէս զի մի՛ գուցէ չէզոքութեանց մասնակցութիւն պատճառէ եւ չինական ժողովուրդին մէջ ալ խռովութիւն մը։

—Հոնկ-Քոնկի անգլիական նաւատորմիղը Ուէյ-Հայ-Ուէյ երթալով յունիս 29ին նշանաւորութեան փորձեր պիտի կատարէ Չանկ-Թունկի նաւահանգիստին քովերը։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Վիեննա, 24 մայիս.—Ռոյթեր կը ծանուցանէ թէ Օեամա մարէշալը որոշեր է Ռուսները շրջապատելու շարժումը յետաձգել մինչեւ որ Նոճի զօրավարը Հաւաթեղիթ եւ Հօզոկավա զօրավարն ալ Ոմաւզաւ հասնին։

—Ռուսական բանակին վիճակը օրըստօրէ ծանրակշիռ հանգամանք մը կ'առնէ։

Ուաշինկթըն.—Պ. Ռուզվէլթի այն ձեռնարկը, որով աշխատած էր Ռուսները համոզել որ Ճարոնէն զինադադար ուզեն, ապարդիւն մնաց։

Լոնտոն.—Թոքիօյէն առնուած սա հեռագիրը հրատարակուած է անգլիական լրագիրներուն մէջ.—«Թինկ-Չինկ գտնուող ճարոնական զինուորները իրենց դիրքերէն հս մղեցին ռուսական երեք հազար զինուորներ՝ հետեւակներէ եւ հեծեալներէ բաղկացած թնդանօթներով։ Այդ կերպով Նան-Սան-Զանկ-Սեւ քաղաքը Ճարոններուն ձեռքը ինկաւ։ Այդ տեղը շատ կարեւոր դիրք մըն է՝ շրջականներուն տիրող։ Ճարոններէն երկու հոգի մեռան եւ տասնեւչորս հոգի վիրաւորուեցան։ Ռուսները քառասունըհինգ դիակ թողուցին ռազմական դաշտին վրայ։ Ռուսներուն կորուստը երեք հարիւրէն աւելի կը հաշուի։»

—Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն «Սենթրէլ Նիւզ»ի թէ Ճարոնները ջուրէն երեք հաներ են Բորթ-Արթուրի առջեւ խորտակուած ռուսական Պալլատա յածանաւը։

Բեդերսպուրկ.—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Մոսկուայի զինուորական շրջանակին մէջ, վաղը, տասնըհինգ հազար պահեստիներ զէնքի տակ պիտի կոչուին։

—Ռուսիոյ ազնուականները յայսօր գումարուեցան Ռուսիոյ մէջ կատարուելիք ներքին փոխառութեան մասին խորհրդակցութիւն կատարելու։ Այդ գումարումին մէջ ազնուականները որոշեցին շրջաբերութեան հանել փոխառութիւնը։

—Նովոստի կ'ըսէ թէ անդրսիպերիական երկաթուղիին վարչութիւնը որոշեր է իր երկրորդական պաշտօնեաները նախկին զինուորականներէ ընտրել, մինչեւ հիմա այդ կարգի քանի հազար հոգիի պաշտօն տուած է։

—Կուէ-Չու-Լիէնէն կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան.—Լինեւիչ զօրավարը, անցեալ քանի մը գիւղեր այց կատարեց, լաւ վիճակի մէջ գտաւ։ Սպաները եւ զինուորները լաւ մարզուած են եւ «խաքի» գոյնով թեթեւ հագուստներ կը կրեն։

—Խարպինէն կը հեռագրեն թէ ճարոնական բանակին ճակատը չորս հարիւր մղոնի վրայ տարածուած է՝ Մանկոլիոյ սահմանագլուխէն մինչեւ Քորէայի հիւսիսային կողմը։

Ուաշինկթըն.—Մ. Նահանգաց նախարարաց Խորհուրդին մէջ, այսօր, կարդացուեցաւ Մարոքի կառավարութեան հրաւիրագիրը՝ միջազգային Խորհուրդին նկատմամբ։ Թէեւ Ուաշինկթընի դահլիճին որոշումը յայտնի չէ, սակայն կ'ըսուի թէ Մ. Նահանգները պիտի ընդունին այդ առաջարկութիւնը։

Բարիզ.—Գերմանիոյ նախարարապետը եւ Պերլինի ֆրանսական դեսպանը երկար եւ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցան։ Գերմանիոյ լրագիրները, խօսելով Պ. Ռուվիէի ծանուցագրին վրայ, կը յայտարարեն թէ Դեսպանախորհուրդի մը գումարումը անկարելի ըլլալով, աւելի լաւ է ուղղակի Մարոքի հետ բանակցիլ։ Եթէ Ֆրանսա հաւանի Դեսպանախորհուրդին մասնակցիլ, Անգլիա, Իտալիա եւ Սպանիա ալ պիտի մասնակցին։

Ավինեոն (Ֆրանսա).—Սպայակոյտի պաշտօնատուներէն զինուորական թղթեր պարունակող պարուրակներ գողցուած ըլլալով, խիստ քննութեան մը ձեռնարկուեցաւ։ Ենթասպայ մը ձերբակալուեցաւ իբրեւ կասկածելի։

Լոնտոն.—Եգիպտոսի խտիւը, այսօր, կէսօրէն առաջ, ամէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Բարիզ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն 25 յունիս.—Բեդերսպուրկէն առնուած լուրերու նայելով, Բոնկ-Սանկի մօտ ռուսական առաջապահ հազար զինուորներ համախմբուած են։ Անոնց մեծ մասը Խազախներէ կը բաղկանայ, նաեւ հետեւակներու զօրագունդ մըն ալ կայ։

—Ռոյթեր կ'իմանայ թէ Ռուսները Վլատիվօսթոքի համար պաշտպանողական միջոցներ ձեռք առած են՝ Ճարոններուն կողմէ ցամաքէն կատարուելիք յարձակումներուն դէմ։ Գլխաւորաբար Բոսիէթի ծովածոցին եւ Վլատիվօսթոքի միջեւեղի կարեւոր դիրքերուն վրայ կան առատ թնդանօթ եւ երեսուն հազար ռուսական զինուորներ։

Բեդերսպուրկ.—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ շատ մը կողմերէն յայտնուած պատերազմասէր փափաքներուն նայելով, հաշտութեան կնքումը տակաւին շատ հեռու է։

—Ռուս գործակալութիւնը բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրերը թէ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը հիւանդ եղած ըլլայ։

Լոնտոն.—Բեդերսպուրկէն առնուած լուրեր հաշտութեան փափաքողներուն համոզում պատճառելու հանգամանքը չունին։ Թէեւ ամէն ոք փափաքող է թէ Պ. Ռուզվէլթ յաջողի հաշտութիւն կնքելու մասին ըրած ձեռնարկին մէջ, սակայն ռուս կառավարութիւնը այդ փափաքին իրականացումը ոչ միայն կը յապաղէ, այլ նոյն իսկ պատերազմը առաջ տանիլ կ'ուզէ։ Բեդերսպուրկէն առնուած լուրերն ալ այդ պարագաները կը հաստատեն, վասն զի Նիքոլա կայսրը որոշած է պատերազմը ամէն կերպով առաջ տանիլ, մինչեւ որ փառաւոր հաշտութիւն մը կնքուի։

Հռոմ.—Ռուսիա զէնքի տակ կը կոչէ իր պահեստիները՝ Մանչուրիոյ պատերազմի դաշտը ղրկելու համար։ Թէ՛ այս պարագային եւ թէ միւս կողմէ Ճարոններուն յաջորդական յաջողութիւններէն կ'երեւայ թէ ցամաքային պատերազմը անխուսափելի կերպով առաջ պիտի տարուի։

Լոնտոն.—Թոքիօյէն առնուած հեռագիր մը նայելով ճարոնցի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը յայտարարեց լրագրական թղթակցի մը թէ Ճարոնները այն ատեն միայն հաշտութիւն պիտի կնքեն, երբ մինչեւ Պայքալ քշեն Ռուսները։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ կարելի է այն իրողութիւնը որուն համաձայն Բարիզի ռուս դեսպան Պ. Նելիտով հաշտութեան պատուիրակ պիտի կարգուի։

Վիեննա.—Բեդերսպուրկէն առնուած հեռագիր մը կը հերքէ հաշտութեան կնքման մասին եղած յուսահատ լուրերը եւ կը ծանուցանէ ընդհակառակը թէ հաշտութեան բանակցութիւնները շատ առաջ տարուած են։ Մանչուրիոյ մէջ զինուորական գործողութեան շարունակուելէն չի հետեւիր թէ պատերազմը պիտի շարունակուի։ Նախընթաց օրինակներ կան թէ պատերազմը շարունակուած պահուն միւս կողմէ հաշտութեան բանակցութիւններ կատարուած են։

Բեդերսպուրկ.—Խարպինէն առնուած լուրերու նայելով, անձրեւները կը շարունակեն եւ արգելք կ'ըլլան զինուորական գործողութեանց կատարուելուն։ Գետերը եւ գետակները յորդած են, Լիաօ-Հայի եւ Հաէն-Հայի վրայ շատ մը փայտեայ կամուրջներ փլած են։ Սանկալինի քովը Մանկոլիոյ մէջ յորդելով երկու կողմէն տասնըհինգ վերստ տարածութեամբ գետիններ ողողած է։

Բեդերսպուրկ.—Ռուսիոյ եւ Ճարոնի կառավարութիւնները համաձայնեցան, որ հաշտութեան պատուիրակները օգոստոսին գումարուին։ Պատուիրակներուն առաջին նիստը ոչ թէ Ուաշինկթընի, այլ Նիւ-Եորքի մօտ Պ. Ռուզվէլթի ամարանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ։ Ամերիկեան շրջանակներուն մէջ հաւանական կը նկատուի թէ մինչեւ օգոստոս 1 Մանչուրիոյ մէջ մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունենայ։

Լոնտոն.—Լինեւիչի բանակին թեւերը դէպ ի հիւսիս կը քաշուին։ Զօրավարը պարպել կուտայ պաշտպանութեան գիծը։ Կ'երեւայ թէ Լինեւիչ զօրավարը վճռական ճակատամարտի մը կը պատրաստուի։ Ամէն օր կը սպասուի որ Ճարոնները գրաւեն Նինկութան։

—Հօզոկավա զօրավարին զօրքերը դէպ ի հիւսիս կը յառաջանան, ուրկէ կը հետեւցուի թէ հաշտութեան բանակցութիւնները չսկսած, Ճարոնները բոլորովին Ռուսները դուրս պիտի հանեն Քորէայէն, որպէս զի հաշտութեան բանակցութեանց պահուն Քորէան ալ խնդրոյ առարկայ չըլլայ։

—Սթանտարտ կը ծանուցանէ թէ Մանչուրիոյ եւ Վլատիվօսթոքի միջեւ հաղորդակցութիւնները խզուած են։

Բեդերսպուրկ.—Վերջերս Թունկուզներու խումբերը յաճախակի կը յարձակին ռուսական շրջան պահակախումբերուն դէմ։ Ինչպէս փորձն ալ ցոյց տուած է, այս պարագաներէն կը հետեւի թէ մօտերս խիստ մեծ ճակատամարտ մը պիտի կատարուի։

—Կուէ-Չու-Լինէն կը հեռագրեն թէ Թունկուզները ռուսական համազգեստ կը կրեն եւ ռուսական ռազմական գիծերուն վրայ կը յարձակին։ Վերջերս այդ տեսակ խումբ մը ռուսական փոխադրութեան խումբի մը վրայ յարձակելով, զայն կողոպտեց։ Փոխադրախումբը կազմող ռուսական երեսուն զինուորներ գերի ինկան։

Բեդերսպուրկ.—Պատերազմի դաշտէն առնուած լուրերը յուզում կը պատճառեն Բեդերսպուրկի մէջ։ Մասնագէտները կ'ըսեն թէ Նոճի եւ Հօզոկավա զօրավարները եթէ միանան, պատերազմը վերջ առած է։ Այդ գործողութիւնը կատարուելու համար ամիսներու պէտք կայ, որով կանխահաս են այն լուրերը թէ Լինեւիչի բանակը պաշարուած ըլլայ։

Լոնտոն.—Հօզոկավա զօրավարին բանակը եւ Քուրօքի զօրավարին բանակները իրարու հանդիպած են, որով մեծ ճակատամարտ մը կը սպասուի։

—Օեամա մարէշալը կ'աւելցնէ շրջանցիկ շարժումը, որպէս զի Լինեւիչ զօրավարը չկրնալով նահանջել, հարկադրուի ճակատամարտ մը մղել։ Ռուսական բանակը քանի մը օրէն ամբողջովին պիտի պաշարուի, որով ռուս սպայակոյտը անշուշտ վերջին ճակատամարտի մը պիտի ձեռնարկէ։ Լինեւիչի յաջող նահանջումը հաւանական չի նկատուիր, որով Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմը աւարտելու վրայ է։

—Ճարոնները սկսած են ծովէն եւ ցամաքէն նեղել Վլատիվօսթոքը որ մէկ քանի օրէն չորս կողմէն պիտի պաշարուի։

—Անգլիական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Օեամա մարէշալը եթէ մեծ յաղթանակ մը տանի, Վլատիվօսթոքի ռուս զինուորները անձնատուր պիտի ըլլան։

Աթէնք.—Նախարարութիւնը սապէս կազմուեցաւ.—Պ. Պ. Ռալլի՝ նախարարապետ, ներքին եւ արտաքին գործոց, Մավրոմիխալի՝ ներքին եւ պատերազմական, Վասսիլիս՝ ծովային, Քալիֆրոնաս՝ կրթական եւ Խրիստօֆօրօս՝ դատական։ Տէլիանիսի կուսակցութիւնը ներկայացուցիչ չունի նոր դահլիճին մէջ։

Բարիզ.—Հավաս կը ծանուցանէ թէ Սախարայի մէջ վճռական գործողութիւնները աւելի դիւրութեամբ կատարուեր եւ գիները լաւ վիճակի մէջ փակուեր են։

—Հավաս կ'ըսէ.—«Պերլինէն առնուած լուրերու նայելով Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Պերլինի ֆրանսական դեսպանին երեկուան տեսակցութենէն կ'ենթադրուի թէ դիւանագիտական բանակցութիւնները իրենց սովորական ընթացքին կը հետեւին։»

—Հավաս կը ծանուցանէ Ֆրանսա մեծապէս կը փափաքի համաձայնութիւն մը գոյացնելու։ Այսչէն դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ այդ համաձայնութիւնը հաւանական կը նկատուի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Պ. ՌՈՒՎԻԷԻ ՏՐԱԳԻՐԸ

Պերլին, 22 յունիս.—Լոքալ Անցայկըր, Բարիզէն առած մէկ հեռագրին մէջ, դիւանագիտական նշանաւոր անձէ մը գրուած, կ'ամփոփէ պարունակութիւնը Պ. Ռուվիէի ծանուցագրին, որ երէկ Պերլին ղրկուեցաւ։ Այդ հեռագրին նայելով, Պ. Ռուվիէ Դեսպանախորհուրդին ներկայանալիք խնդիրներուն մէջ չի գտներ առանձնաշնորհներուն համար արդէն եղած երաշխիքը եւ ապահովութիւնը, եւ կ'ուզէ գիտնալ թէ Գերմանիա ի՛նչ առաջարկութիւններ պիտի ընէ Դեսպանախորհուրդին, առաջարկութիւններ զորս Ֆրանսա բարեկամական ոգիով մը պիտի քննէ, համաձայն 1904ի պայմանագրութեանց սկզբունքներուն։ Պ. Ռուվիէ կ'ըսէ թէ միջազգային քննիչներու յանձնաժողով մը ընդունելի պիտի չըլլայ Ֆրանսայի՝ որուն յանձնուած է բարեկարգութեան պահպանութիւնը եւ ապահովութիւնը։ Ֆրանսա իր շահերուն պաշտպանման համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է, որով Դեսպանախորհուրդին անհաւանական ծրագիրը մեծապէս սահմանափակուած պիտի ըլլայ։ Պ. Ռուվիէ կը պնդէ որ Գերմանիա աջակցութեան մասին աւելի որոշ գաղափար մը յայտնելու Ֆէսի մէջ։ Դեսպանախորհուրդը Թանճէրի մէջ պիտի սկսի եւ Մադրիտի կամ Լա Հէյի մէջ պիտի շարունակէ։ Գերմանիոյ պատասխանը երկուշաբթի օրուան համար կը սպասուի։ Լոքալ Անցայկըր կ'ըսէ թէ Պերլինի ֆրանսական դեսպանը Գերմանիոյ նախարարապետին յանձնած է Բարիզի մէջ կատարուած բանակցութիւնները ամփոփող ծանուցագիր մը, որուն համաձայն, Ֆրանսա կ'ընդունի Մարոքի ամբողջականութիւնը եւ անկախութիւնը, ինչպէս նաեւ բաց դրան սկզբունքը, սակայն չուզեր միայն Ֆրանսան շահագրգռող խնդիրները Դեսպանախորհուրդին ներկայացնել։ Լոքալ Անցայկըր կը յարէ թէ մանրազնին քննութենէ մը կ'երեւի երկու կառավարութեանց միջեւ նշանակալի անհամաձայնութիւններ կան եւ թէ երկարատեւ եւ դժուարին բանակցութիւններ պիտի կատարուին։ Պերլինի քաղաքական եւ մանաւանդ ազնուականական շրջանակները կը բաղձան միջազգային պանքա մը հաստատել Մարոքի մէջ, ֆրանքօ-գերման պանքա մը նախամեծար համարելով։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԸ

Բարենորոգմանց դերը.—Մ. Նահանգաց դերը.—Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի բանակցութիւնները.—Գերմանիոյ փափաքը.—Օլտենպուրկի մեծ դուքսը։

Բարիզ, 21 յունիս.—Պերլինէն կը հեռագրեն Թանի.—«Պերլիներ Թակպլաթ Պերլինի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Պ. Ռուվիէ եւ Ռատոլին իշխանին միջեւ վերջերս կատարուած տեսակցութեանց պահուն Մարոքի մէջ ոստիկանութեան կազմակերպութեան խնդիրը նկատողութեան առնուեր է, նաեւ այն պարագան թէ կրնա՞յ Ֆրանսայի յանձնուիլ այդ կազմակերպութիւնը գէթ երկիրին մէկ քանի մասերուն մէջ։ Կարծիք յայտնուեր է թէ երկիրին միւս մասերուն եւ մանաւանդ նաւահանգիստներուն մէջ, ուր գերման շահերը կը գտնուին, ոստիկանութեան կազմակերպութիւնը կարելի է միջազգային ձեւով մը կատարել։ Համպուրկեր Նախրիխթէն Նիւ-Եորքի թղթակիցը դառնութեամբ կը հաստատէ թէ Մարոքի գործին մէջ Ամերիկացիները Գերմանիոյ կողմը չեն դասուիր։ Նոյն թերթը կ'ըսէ.—«Ամենէն սկիզբէն, երբ Վիլհելմ կայսեր Թանճէր ժամանած ըլլալուն լուրը հասաւ, ամերիկեան մամուլը եւ հանրային կարծիքը բացարձակապէս նպաստաւոր ընթացք մը ունեցան Ֆրանսայի եւ հակառակ՝ Գերմանիոյ, իբրեւ խաղաղութիւնը վրդովող նկատելով զայն։ Հիմակ իսկ Ամերիկացիները չեն խոստովանիր թէ Գերմանները «պլէֆ» մը ըրած են առանց ձեռքերնին ունենալու բոլոր հաղթաթուղթերը (աթու)։ Ամերիկացիները, նախանձոտ ու պարծենկոտ, իրենցմէ զատ ոչ ոքի յաջողութիւնը կը խոստովանին։»

—Տէկլա Հեռակայ հեռագիրը առած է Պերլինէն.—«Ռատոլին իշխանը, վաղը, նոր տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Պ. Ռուվիէի հետ։ Դեսպանախորհուրդին նկատմամբ նախնական համաձայնութիւն մը միշտ հաւանական կը նկատուի Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ։»

—Լոնտոնէն Մաթէնի հաղորդուած այն լուրը թէ Գերմանիոյ կառավարութեան ընթացքը մեծ դժուարութիւն պատճառած է իր դեսպաններուն, երեւակայական կը նկատուի, վասն զի դեսպանները Մարոքի խնդրոյն սկիզբը՝ շատ ճշգրիտ հրահանգներ առած էին։

Մաթէն.—Լրագիրները կ'ըսեն թէ Սպանիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատարը ծանուցագիր մը առեր է Ֆրանսայի կառավարութենէն՝ Մարոքի մասին։ Թէեւ պատասխանը ղրկուած է, սակայն նոյն պաշտօնատարը բան մը չէ յայտներ։

—Պերլինէն հեռագրելը կը հեռագրեն Մաթէնի.—«Կ'ըսուի թէ Ռատոլին իշխանը, Պ. Ռուվիէի հետ իր ունեցած տեսակցութիւններուն պահուն, որ եւ է վերջնական առաջարկութիւն չէ ըրեր, բանակցութեանց համար գաղափար մը թելադրելով բաւականացեր է։ Դեսպանախորհուրդին որոշ խնդիրը Ֆրանսայի կառավարութեան հաւանութեամբը եւ գործակցութեամբը միայն պիտի առաջարկուի։ Կ'երեւայ թէ Ռատոլին իշխանը սկզբունքով ընդունած է որ Ֆրանսա կազմակերպէ մարոքեան ոստիկանութիւնը հոն, ուր իր շահերը գերակշիռ են. ուրիշ տեղերու համար Գերմանիա ոչ թէ գերմանական, այլ միջազգային ոստիկանութիւն մը կ'ուզէ։ Պ. Ռուվիէ դէմ չէ եւ դէպ այս դիտողութիւններով, բայց անաչառ ուրիշ դիտողութիւններ ալ պիտի առաջարկուին։»

—Էքօ տը Բարի կ'ըսէ թէ ֆրանքօ-գերման բանակցութիւնները երկարատեւ պիտի ըլլան եւ դժուարին։ Շատ մը կէտեր դեռ լուսաբանուած չեն։ Ֆրանսա սկզբունքով կ'ընդունի միջազգային Դեսպանախորհուրդ մը, բայց պայմանով որ Գերմանիա եւ Ֆրանսա նախապէս ճշդեն անոր ներկայացուելիք խնդիրները։ Անգլիոյ ընթացքին գալով, շատ յայտնի կ'երեւայ թէ պատրաստ է անկեղծօրէն եւ բացարձակապէս աջակցելու Ֆրանսայի դիւանագիտութեան։

—Պ. Ռուվիէ, Ռատոլին իշխանին հետ ունենալիք յառաջիկայ տեսակցութեան մէջ, կարելի է այսօր կամ վաղը, Գերմանիոյ պիտի յանձնէ ծանուցագիր մը՝ ճշդիւ պարզելով այն պայմանները որոնցմով Ֆրանսա պատրաստ է ընդունիլ Մարոքի վեհապետին առաջարկած միջազգային Դեսպանախորհուրդը. նաեւ ծանուցագիրը պիտի պահանջէ Գերմանիոյ նախարարապետէն միանգամայն ճշդել թէ Դեսպանախորհուրդը ի՛նչ տեսակ կանոնի վրայ պիտի գործէ։

Էքօ տը Բարի կ'ըսէ թէ գերմանական շրջանակներու մէջ կը հաւատացուի թէ ֆոն Պիւլով իշխանը դիւրաւ պատասխան պիտի տայ Ֆրանսայի ծանուցագրին, բայց այդ կէտին մէջ է որ դժուարութիւններէ կը վախցուի։ Այդ պատասխանը այն կերպով գրուած պիտի ըլլայ որ յառաջիկային ուրիշ ծանուցագիրներու մասին կարելիութիւն պիտի չըլլայ։ Գերմանիա անոր համար կը պնդէ Դեսպանախորհուրդին վրայ թէ տեղեկութիւն չունենալ կը յայտարարէ 1904ին Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Սպանիոյ միջեւ կնքուած պայմանագրութեան եւ հետեւաբար չուզեր ուղղակի Ֆրանսայի հետ բանակցիլ խնդրոյ մը վրայ որուն լուծումը, իր կարծիքին համաձայն, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ ձեռնհասութեանը չի վերաբերիր, այլ Մադրիտի դաշնագիրը ստորագրող պետութեանց։

—Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ Պ. Ռուվիէ, Ռատոլին իշխանին յանձնելիք ծանուցագրին մէջ, պիտի յայտնէ Ֆրանսայի դիտողութիւնները գերմանական առաջարկութեանց։ Մանաւանդ պիտի յայտարարէ թէ Ֆրանսա չի կրնար Մարոքի մէջ ոստիկան-զինուորի դեր կատարել ուրիշ ազգերու հաշուին եւ թէ Անգլիոյ եւ Սպանիոյ հետ իր կնքած համաձայնութիւններով, Մարոքի մէջ այն տեսակ իրաւունքներ ունի որոնք խնդրոյ առարկայ պիտի ըլլան, եթէ Դեսպանախորհուրդի մը ներկայացուին։

—Պերլինէն կը հեռագրեն Էքլերի թէ Գերմանիա ոչ միայն Մարոքի մասին համաձայնութեան մը փափաքող է Ֆրանսայի հետ, այլ հաստատուն համաձայնութեան մը Ֆրանսայի հետ՝ Գերմանիոյ եւ ֆրանսական գաղթավայրերուն տնտեսական յարաբերութեանց մասին։

Պերլին.—Մարոքի մասին Գերմանիոյ հետեւած քաղաքականութեան պատճառներէն մէկն ալ Օլտենպուրկի մեծ դուքսն է որ շատ շահ ունի նաւագնացութեան ընկերութեան մը մէջ, որուն շահերը Մարոքի նաւահանգիստներուն կը հանգին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հանրային կարծիքը Գերմանիոյ մէջ.—Պաշտօնական շրջանակները.—Անգլիոյ դէմ։

Պերլին, (Թանի թղթակցէն) 11 յունիս.—Գերմանիոյ մէջ հանրային կարծիքը լաւ չի գիտեր թէ իրողութեանց վիճակը ի՛նչ է։ Ինչո՞ւ է որ կ'ըսեն թէ Գերմանիա յաջողութիւն մը ունեցած է Մարոքի մէջ, եւ թէ կայսրը անցեալ կիրակի օրուան քարոզին բնաբան ընտրեր է «Աստուած մեզի հետ է» Սաղմոսը, սակայն գերման հանրային կարծիքը կը ցնծայ իր յաղթական պաշտամունքին մէջ, զինքը առաւելագոյն հակասական տեղեկութեանց հետեւանօք։ Մարոքի վեհապետին կողմէ առաջարկուած Դեսպանախորհուրդը, ըստ Գերմանիոյ կողմէ առաջ նետուած, տեղի պիտի ունենայ կ'ըսեն քանի մը լրագիրներ. բայց նոյն իրիկուն իսկ կը հերքեն։ Կէս-պաշտօնական եւ գրեթէ պաշտօնական հրատարակութիւններ իրարու չեն համաձայնիր։ Վերջապէս կը ծանուցուի թէ տէրութիւնները անպայման կ'ընդունին Մարոքի վեհապետին հրաւէրը, մինչ քանի մը ժամ յետոյ կը հաղորդեն կարգ մը պայմաններ։ Վերջապէս, օրը երկու անգամ, մեզի կ'ըսեն թէ Ֆրանսա կը մերժէ կամ կ'ընդունի Դեսպանախորհուրդի սկզբունքը։ Այս փոքր խաղը ի վերջոյ չզուարճացուց հանրութիւնը, որ մամլոյ առաջարկած մրցումէն մը չափ կը չահագրգռուի անով, եւ ուրկէ յաղթական դուրս պիտի գայ կա՛մ Ֆրանսա եւ կամ Գերմանիա։ Լրագիրները ի՛նչքան ալ ձգտին լաւատես կերպով ի վեր հանելու գերման դիւանագիտութեան ունեցած յաջողութեան կարեւորութիւնը, պէտք չէ չճանաչել ու հակառակը դարձնել ամբողջ հանրութիւն մը։ Այդ չափազանց գրգռութիւնը նոյն իսկ կ'ազդէ գերմանական հանդարտամտութեան վրայ, որ կամաց կամաց կը բորբոքի եւ վախճանին կը սպառէ իր զգացումները յայտնելու այս կամ այն կողմին ի նպաստ։ Հանրութեան մեծ մասը, արտաքին խնդիրներու անտեղեակ, իրեն տրուած ուղղութեան կը հետեւի, սակայն անկախ միտքեր տարբեր կը խորհին։ Անոնք թուով քիչ են եւ դէպքերու ընթացքին վրայ ազդեցութիւն չունին։ Այս պատճառաւ անոնց կարծիքը արժէքէ զուրկ է, եւ իբր յառաջական իրողութիւն կրնայ մասամբ ճանչցուիլ։ Եթէ երբեք անոնք ալ կ'ուզէին Ֆրանսայի հետ համաձայնութիւն գոյացնել—ու՛ր համակրութիւնը այնքան տեղ կը գտնէ որքան բանականութիւնը—այնպէս կը կարծեն թէ Գերմանիա թերեւս լաւագոյն շաւիղ մը չէ հետեւած, իրագործելու համար այդ համաձայնութիւնը, ո՛չ վերջին շաբաթներու միջոցին եւ ոչ ալ տարիէ ի վեր, երբ գերման դիւանագիտութիւնը երբեք չէ կրցած ձերբազատիլ Ֆրանսայի նկատմամբ ունեցած իր կասկածանքներէն։ Առաջ եկած բանագնացութեան ընթացքը եւ ընդհանուր աննպաստ երեւոյթը ճարպիկ կերպով եւ ճարտարօրէն շահագործուեցան անոնց կողմէ, որոնք հակառակ են երկու երկիրներու մերձեցման եւ ամենափոքր թերացումները առիթ չէին փախցներ, օգտուելու համար ընդդէմ այդ քաղաքական յղացումին։ Այսու հանդերձ արդիւնքները մէջտեղ են, ոչ Ֆրանսա եւ ոչ ալ այն հակակրութիւնը, որ անգլօ-պոէրական պատերազմին ատեն անգլիատեացութեան միեւնոյն զգացումով կը սատարէր գերմանական եւ ֆրանսական ժողովուրդները, չկրցին փոխադարձ քայլեր առնել տալ, ինչ որ կը սպասուէր երկու երկիրներու դիւանագիտութենէն։ Մէկէ աւելի անգամներ ըսած եմ որ ամենաբարձր տնտեսական եւ կլիմական աշխարհի վերաբերող անձեր ցաւ կը յայտնէին այդ մասին, խոստովանելով թէ մինչեւ վերջին տարիները Գերմանիա նայած էր մերձեցումի իր ձգտումներուն մէջ՝ պահեստի վարուողութեամբ մը, Անգլիան դժգոհ չձգելու համար։ Բայց այդ միեւնոյն միջավայրերուն մէջ չեն վիճաբանիր այն կէտին վրայ թէ հիմա որ Գերմանիա Նաւատորմ մը ունի, ուժով եւ գործելու աւելի ազատութիւն, Ֆրանսայի հետ մերձեցում մը կատարել պիտի ուզէ՞։ Թերեւս առիթը չափազանց պատեհական մը ըլլար, այն է Ֆրանսայի բարեկամ մէջ նետուիլ, առանց խորհելու որ ի՛նչ պիտի ընէ Անգլիա, որուն նկատմամբ երբեմն այնքան ակնածանք ունէր գերման կառավարութիւնը։ Ֆրանքօ-գերման մերձեցման բարեկամներու այս դասակարգը բնաւ սիրտ չունի հանրութեան առջեւ պարզելու կացութիւնը դառնալու իր եղանակը, բայց շատ հեշտ է նկատել տալ զայն, երբ պէտք կ'ըլլայ հանդարտութեան եւ խաղաղութեան։ Առայժմ երկու երկիրներու միջեւ բարւոք յարաբերութեանց վերահաստատումը կը պահանջեն, յուսալով թէ բարեկամութիւնը պիտի յաջորդէ։ Բայց միեւնոյն ատեն յոյսերնին դրած են Անգլիացիներուն գրեթէ նոյն խաղաղասէր զգացման վրայ, որպէս զի Ֆրանսա օ՛ր մը չառնելու ընկերութիւն մը ընելու երկու հակառակորդներուն միջեւ, որոնց հետ բարւոք յարաբերութիւններ պիտի հաստատէր։ Անգլիոյ դէմ եղած գրգռումը, որուն վրայ կը հիմնեն մամուլական ամբողջ միջոցին պատասխանատուութիւնը, քիչ մը հանդարտած ըլլալ կը թուէր այն ատենէն ի վեր երբ հաւանական կը թուէր որ Մեծն-Բրիտանիա եւս պիտի առնէր Դեսպանախորհուրդի մասին յայտնած մերժումը։ Այսօր, պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ Անգլիա բնականաբար համակարծիք պիտի գտնուի Պ. Ռուվիէի տալիք որոշումին, եւ դժգոհութիւն կը զգային այդ պատճառաւ։ Մորնինկ Բոսթի յօդուածը եկաւ վերջ տալու այդ կարծիքին։ Լոքալ Անցայկըր նորէն յարձակումներ կը գործէ ամէն անոնց վրայ որոնք Անգլիոյ մէջ կը ջանան պղտորել ջուրը եւ անգլօ-գերման բանակցութիւնները խանգարել։ Անգլօ-ամերիկեան պաշտօնական մեծ լրագիրը մինչեւ հիմա ալ իսկ է մասնաւոր թշնամութիւն ցոյց չէր տուած Գերմանիոյ մարոքեան քաղաքականութեան նկատմամբ։ Ցանկալով պատերազմական շեշտ մը գործածելով եւ Գերմանիա, դէմ ժամ առաջ պատերազմ բանալ քարոզողներուն կարգին մէջ մտնելով, Մորնինկ Բոսթ գրգիռ տուաւ բոլոր կասկ կռուասիրութեանց, որոնք արդէն արթնցած էին Գերմանիոյ մէջ։ Ինչ որ ալ ըլլայ պաշտօնական Անգլիոյ քաղաքականութեան վրայ, նաւատորմին յաւելման պայքարը նորէն ծայր պիտի տայ։ Աւելի կը հասկցուի ինքնին, մանաւանդ որ Խորհրդարանը, ոչինչ վերապահելով, ինչպէս յայտնի է, նաւատորմին համար նոր վարկեր քուէարկելու խնդրով պիտի զբաղի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլտըզի տաճարին առաջին իմամութեան Ֆիլիպէի երեսփոխներէն Իպրահիմ Հաքքը էֆ.ի, Իւլտըզի երկրորդ տաճարին՝ Միթիլինի հոյակապ Հիւսնի պէյի, Սանիէի տաճարին՝ կլման(?) նախարարութեան թարգմանութեանց եւ օտար թղթակցութեանց դիւանին թարգմանիչներէն Աւնսթաս էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Սեվաստոպոլի օսմ. հիւպատոս Մէհմէտ Ալի պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պուլկարիոյ գոմիսէրութեան Ֆիլիպէի երկրորդ քարտուղարի օգնական Սաատալլահ պէյի։

—Մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան արձանագրութեանց դիւանին առաջին քարտուղար անուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ մարդահամարի գործառնութեանց միւմէյիզ Շէքիպ պէյ։

ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ ներքին, կրթական եւ էվգաֆի նախարարներէն կազմուած յանձնաժողով մը խորհրդակցութիւններ կատարէ՝ օսմ. երկիրներու մէջ արհեստագործութիւնը եւ վաճառականութիւնը աւելի ընդարձակելու եւ զարգացնելու մասին. նաեւ Կ. Պոլսոյ մէջ հաստատուած առեւտրական վարժարանը աւելի կատարելագործելով եւ Եւրոպական համանման մեծ հաստատութեանց նմանութեամբ վերածելու համար։ Յանձնաժողովը, շաբաթ օր, իր առաջին նիստը գումարեց։ Առաջարկուած նպատակին իրագործման համար Եւրոպայէն ծրագիրներ եւ ձեռնհաս ուսուցիչներ պիտի բերուին. նաեւ մասնագէտներու կարծիքները պիտի առնուին։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Լիւզումի արծաթ մետալ մը եւ դրամական պարգեւ մը տալ եւ 160 ղրուշ հանգստեան թոշակ յատկացնել Գ. զօրաբանակէն Եէնիբազարցի Սալիհ անուն զինուորին, որ պաշտպանելով աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումի մը պահուն վիրաւորուած ըլլալով, Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուէր, եւ հիմա բժշկուած է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՆ.— Մեծ-Եպարքոսը գրեց ձեռնհաս պաշտօնատան՝ ջանալ կարելի եղածին չափ շուտ Շիրքէթի Խայրիէի այն ծրագրին, որով կ՚առաջարկէ շոգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատել Պէյքոզի եւ Հայտար Փաշայի միջեւ, ինչ որ մեծ դիւրութիւն մը պիտի ընծայէ երթեւեկութեանց։

—Շիրքէթի Խայրիէի անցեալ մայիս ամսուան հասոյթը եղաւ 1,271,018 ղրուշ. անցեալ տարուան նոյն ամսուն 1,266,109 էր եւ նախորդ տարին ալ 1,239,791։ Այս տարի մարտէն մինչեւ մայիսի վերջը հասոյթներուն գումարն է 3,227,780 ղր., անցեալ տարի եղած էր 3,211,310 եւ նախորդ տարին ալ՝ 3,209,449 ղր.։

ՀՌՈՄԻ օսմ. դեսպան Րէշիտ պէյ, որ արձակուրդ առնուած է Կ. Պոլիս գալու համար, Նափոլիէն ճամբայ ելեր է։

ՄԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ մայիս ամսուան հասոյթը 21ուկէս միլիոն ղրուշ եղած է։ Անցեալ տարուան նոյն ամսուն 19 միլիոն 700,000 ղրուշ էր, որով այս տարի 1,800,000 ղրուշի յաւելուած մը կայ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը ծանոյց նահանգներուն որ իւրաքանչիւր գաւառակի մէջ գաւառապետներուն նախագահութեամբ յանձնաժողովներ կազմուին, որոնք հունձքի եղանակին ամիսը երկու անգամ եւ ի հարկին աւելի գումարուելով քննեն թէ ո՛րքան երկրագործներ վնասուած են հունձքերու անպատեհ վիճակէն եւ թէ ո՛րքան ու ի՛նչ տեսակ սերմերու պէտք ունին։ Այդ յանձնաժողովներուն կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրները նահանգներուն մէջ քննուելէ ետքը Կ. Պոլիս պիտի ղրկուին։

— Ձեռնհաս պաշտօնատունէն արտօնութիւն խնդրուեցաւ 150,000 ղր., յատկացնել արմտիքի հաւնակ գնելով բաշխելու Անատոլիի եւ Րումէլիի երկաթուղիներուն անցած տեղերուն ժողովրդեան, երկրագործութիւնը աւելի զարգացնելու համար։

ՍԻՆՋԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Զինուորական ջոկատ մը, ընդհարումի մը պահուն, Նեվրեգոպի մօտերը, սպաննեց Աթյէվ անուն աւազակը եւ վեց ընկերները, որոնց զէնքերը գրաւուեցան։

—Զինուորական ջոկատ մը եւս բռնեց աւազակներու խումբ մը Բլորիւլիի մօտերը։

—Դասավայէն կը գրեն թէ Բոլանքա գիւղին մէջ զինուորներու եւ աւազակներու միջեւ երկար ընդհարում մը կատարուելով, աւազակները փախեր են իրենց սպաննուած ընկերը թողելով փախչելու, բայց զինուորներուն կողմէ պաշարուած ըլլալով, աւազակները ամբողջութեամբ ձերբակալուեր են,

ՀԱՊԻՊ զօրավար Մալաթիա, պաշտօնականութեամբ մը գլուխը անցած, մէկ քանի օրէն Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ՍԵՐԳԻՈՍ դեսպանը որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, Պոլիս եկաւ։

ՔՐՈՒՊԻ զինագործարանին Տէօբէնը 50,000 մարք նուիրեց Կ. Պոլսոյ գերմանական հիւանդանոցին. Նաեւ Վիլհելմ կայսեր բնական մեծութեամբ իւղանկար պատկերը՝ գեղեցիկ շրջանակի մը մէջ էջ Իւթեթանիւի տուաւ։

ԳԱՐՍԻՑ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն վաւերացնել Պողոսեանի գործածութեան համար նոր ընդունուած հիւպատոսական Միրզա Ալի Էքպէր խանի պալատը։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած ծրագիրը՝ մաքսատանց մէջ դրկերու քննութեան եղանակին համար, Մեծ-Եպարքոսին մատուցուեցաւ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Հագիգատ կը ծանուցանէ թէ առեւտրական երկրորդ դատարանը սնանկ հռչակած է Պոլիս, Մեծ Շէլքոյ, Սէրէֆճի խանի 22 թիւ սենեակը հաստատուած կօշկակար Աւետիս Գասպարեան եւ Յակոբ Մկրտիչեան ընկերութիւնը։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Ս. Էկզարքը որ անձը դարմանելու համար Եւրոպայի ջերմուկները կ՚երթայ, Սոֆիայէն անցած պահուն, կայարանին մէջ ողջունուեցաւ Պուլկարիոյ նախարարներէն, Սինոդին անդամներէն, իշխանին թիկնապահ Նիքոլայեվ զօրավարէն, Սալդոնիքէին նախագահէն եւայլն։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Յունիս 4էն 10 Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ պատահած մահերուն թիւն է 181, որոնց 110ը՝ իսլամ (47 այր, 63 կին) 60ը՝ քրիստոնեայ (32 այր, 28 կին) եւ 11ը՝ հրեայ (7 այր, 4 կին)։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը նկատելով որ Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտի դէպքերուն եւ մահերուն թիւը կ՚աւելնայ, որոշեց յունիս 11էն սկսեալ 48 ժամուան քարանթինայի եւ ախտահանման ենթարկել նոյն տեղէն ժամանողները։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Պոլսոյ Գէյ Թաղի թաղին մէջ, երէկ, վար առնուող շէնքի մը չալը գտնուած տախտակամածը փլչելով, կին մը վիրաւորուեցաւ գլուխէն։

—Պոլսոյ Վէֆա թաղին մէջ, երէկ, Հասան անուն մարդ մը կառքի մը տակ ինալով վիրաւորուեցաւ։

—Սիրքէճիի առջեւ, երէկ, մակոյկ մը, շոգենաւի մը զարնուելով, ընկղմեցաւ։ Մակոյկին մէջ գտնուող երկու հոգի ազատուեցան։

ՊԱՏՈՒՀԱՆԷՆ ԻՆԿԱԾ.— Այս առաւօտ 4ին Ղալաթիա, Գոֆէայի փողոց, կեանքի ծախող Վասիլ անուն երեք տարեկան Իլիա անուն երրորդ յարկէն վար ինալով վիրաւորուեցաւ գլուխէն։ Թեեւ Սէն-Ժորժ հիւանդանոցը տարուեցաւ, սակայն քիչ ետքը մեռաւ։

ՍԻԿԱՌԻ Թուղթի օսմ. անանուն Ընկերութիւնը այս օրերս հետեւեալ հեռագիր առած է Իզմիրէ իր ներկայացուցչէն.— Սիկառի պարգեւաւոր թուղթի թիւ 120,289 առարկաւ 100 օսմ. ոսկիի մեծ պարգեւը շահած ըլլալով յունիսի վիճակահանութեան մէջ, այսօր մեր ներկայացուցչաց Սաքիզցի (Պլուզ) Ապու Զաւալեն, որուն վճարեցինք 100 օսմ. ոսկին։ 1—3

LES "THURMER,, PIANOS, գերմանական մեծ դաշնակներէն, նոյն ինքն գործարանատէրերէն կողմէ երաշխաւորուած, Ֆերտինանտ Թիւրմէրի կողմէ կը ծախուին Բէրա, Մեծ Փողոց, Ազնաւուր անհի փողոցը, թիւ 18, կէս պալով դաշնակ մը, նման Տիկին Ա.՝ Պլէֆի ունեցածին, որ շատ գոհ է անկէ, վաճառատան մէջ կը գտնուի։ 10–20

ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ ԷԺԻՓՍԻԷՆ

249րդ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ 3 % ՏՈԿՈՍԱԻՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

1886ի շրջաբերութեան

15 ՅՈՒՆԻՍ 1905

243,474 թիւը 50,000 Ֆրանք շահած է

Հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր. շահած են

21,635 101,862 141,913 226,082 333,279
26,814 110,878 181,707 250,289 349,011
28,657 119,320 198,372 257,318 367,702
87,885 134,221 213,448 270,335 370,546
90,754 140,759 215,905 319,449 381,077

*

28րդ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ 3 % ՏՈԿՈՍԱԻՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

1903ի շրջաբերութեան

15 ՅՈՒՆԻՍ 1905

622,795 թիւը 50,000 Ֆրանք շահած է

Հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր. շահած են

423,487 564,604 612,701 637,576 747,347
430,779 566,058 618,143 656,636 759,418
462,620 579,849 628,066 689,001 774,088
484,627 593,529 629,946 737,946 787,351
506,666 601,011 636,193 745,358 795,071

Վճարումները կը կատարուին 1905 յուլիս 1էն սկսեալ Գահիրէի մէջ Ընկերութեան կեդրոնատեղիէն, իսկ Կ. Պոլսոյ, Աղեքսանդրիայի եւ Իզմիրի մէջ Քրէտի Լիոնէի կողմէ։

ՕՍՄ. ԿԱՅ. ՊԱՆՔԱ

1896ի 5 % օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1906 յուլիս 16ին առաջալ թիւ 18 կտրօնը, ինչպէս նաեւ 2/15 յունիսի վիճակահանութեան մէջ ամորթիզացուած պարտաթուղթերը պիտի վճարուին յառաջիկայ յուլիսէն սկսեալ Օսմ. Կայս. Պանքայի կիշէներուն կողմէ՝ Բարիզ, Լոնտոն, Կ. Պոլիս։ 1–13

*

Մաքսային 4 % փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 յուլիսին առաջալ թիւ 5 կտրօնը վճարելի է յառաջիկայ յուլիս 1էն սկսեալ, Օսմ. Պանքայի կիշէներուն կողմէ՝ Բարիզ, Լոնտոն, Կ. Պոլիս։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարք Հայրը, վարդապետներու եւ Մայր Եկեղեցւոյ քահանաներէն մէկ քանիին ընկերակցութեամբ, շաբաթ իրիկուն Պէօյիւքտէրէ գնաց եւ Նախագահեց իրիկուան Եկեղեցի արարողութեան։ Երէկ առաւօտ Պէօյիւքտէրէի Ս. Հայրապետեանց փոքրիկ եկեղեցին լեցուած էր բազմութեամբ եւ Ս. Պատրիարք Հայրը նախագահեց. Ս. Պատարագ մատոյց եւ Ճաշու Գիրքէն վերջ առիթի պատշաճ քարոզ մը խօսեցաւ։ Սրբազնութիւնը երէկ եւ այսօր այցելութիւն կատարեց Պէօյիւքտէրէ եւ Եէնի Մահալլէ բնակող ծանօթ ազգայիններու եւ վաղը Պատրիարքարան կ՚իջնէ նախագահելու Կրօն. Ժողովին։

—Երուսաղէմի Հայկական Յանձնաժողովը թեեւ շաբաթ օրուան համար գումարման հրաւիրուած էր նիստ գումարել Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, սակայն Ս. Պատրիարք Հայրը եւ անդամներէն Վահան էֆ. Սարըեան մեկնած ըլլալով, Ժողովը տեղի չունեցաւ։ Արլենք էֆ. Գալաչեանեան գրով մը կրկին պնդած է իր հրաժարականին վրայ։

—Արմաշու Չարխափան Ս. Աստուածածնայ Տաճարին մէջ առաջիկայ կիրակի, Յունիս 19, Տօն Կաթողիկէ Ս. Էջմիածնի, Դպրեվանքին նախորդ փոխ-վանահայր եւ վերատեսուչ Տ. Եղիշէ եպս. Դուրեան հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ եւ կատարէ քահանայութեան ձեռնադրութիւն եւ Օծում պիտի տայ Դպրեվանքի այս տարուան շրջանաւարտ չորս սարկաւագներուն, եւ իրիկուան ալ պիտի կատարէ արեղայական վեղարի առուչութիւնը։ Այս առթիւ ուխտաւորութեանց յատուկ կարգադրութիւններ պիտի կատարուին, բարեպաշտ ժողովրդեան հոգեւոր մխիթարութեան համար։

—Աֆիօն Գարահիսարի Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովներուն երկամեայ շրջանը աւարտած ըլլալով, Գաւառական Ժողովը նոր ընտրութեան ձեռնարկեր է եւ գաղտնի քուէարկութեամբ երկու Ժողովներն ալ վերակազմած է հետեւեալ կերպով։ Կրօն. Ժողով.— Տ. Խաչատուր քհնյ. Տօնելեան, Տ. Սահակ քհնյ. Իրճէեան, Տ. Գէորգ քհնյ. Յակոբեան, Տ. Աղամ քհ. Քիւրքճեան, եւ Տ. Մամբրէ քհնյ. Ալիքեան։ Քաղ. Ժողով.— Տեարք՝ Կարապետ Քէօթիւկեան, Սամէլ Ըլըլեան, Սահակ Նուբարեան, Յակոբ Մէյմարեան, Յովհաննէս Մարգարեան, Հայրապետ Ալեքեան եւ Գոհարիկ Ըլըլեան էֆ.ները։ Գաւառ. Ժողովը այս ընտրութիւնները տեղեկագրելով Պատրիարքարան, հաստատութիւնը խնդրած է։

—Զէյթունի Կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Ներսէս վրդ. Խաչատրեան կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ, իր պաշտօնավարութեան հասած եւ պաշտօնի ձեռնարկած է։

—Նոյնպէս Մարաշի Կաթող. Փոխանորդ Տ. Փառէն վրդ. Նախապէս Հալէպ այցելելէ եւ Վեհ. Կաթողիկոսին ներկայանալէ վերջ, մեկնած է իր պաշտօնատեղին եւ Մայիս 17ին հոն հասնելով իր պաշտօնին ձեռնարկած է։

—Տ. Կորիւն վրդ. Եղիազարեան կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ Զարաշատէն մեկնած է Զմիւռնիա՝ թեմական այցելութեան համար։

—Պիթլիսի Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովներուն անդամները խնդրած են Պատրիարքարանէն Վիճակին Առաջնորդ Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. Գալըստեանի եպիսկոպոսացումը։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԹՈՔԻՕ 26 յունիս.— (Պաշտօնական). —Թշնամին որ բաւական ուժեր մը կը տիրէ Նանչանչէնցաւի հիւսիսային արեւմտեան կողմը, յունիս 22ին յարձակում մը կրեց մեր զինուորներէն եւ ետ մղուեցաւ։ Սակայն նոյն գիւղին արեւմտեան կողմը բարձունքներ գրաւող ռուսական զօրախումբ մը յամառ ընդդիմութիւն մը ըրաւ։ Վերջապէս մէկ քանի մը ժամ տեւող կատաղի ճակատամարտէ ետքը, Ճափոնները յարձակելով գրաւեցին նոյն դիրքը։ Սակայն ուրիշ զօրախումբ մը որ բարձունքներու կը տիրէր Նանչանչէնցաւի հիւսիսային կողմը, մեր զինուորներուն կողմէ ճակատէն յարձակումի մը ենթարկուեցաւ։ Այդ միջոցին Ճափոնները շրջանցում մը կատարելով թշնամիին նահանջի ճամբան կտրեցին, ծանր կորուստներ պատճառելով անոր։ Ռուսները, երեք հազար հոգիի չափ, դէպ ի հիւսիս փախան խառնիխուռն, յիսուն մեռել թողուցին։ Անոնց կորուստը երկու հարիւր հոգիէն աւելի է։ Ճափոններունը համեմատաբար աննշան է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Լինիեվիչ զօրավարը յունիս 24 թուակիրով հեռագրով կը հաղորդէ Զարին.— «Ճափոնները յարձակողական ձեռնարկելով յունիս 19ին յարձակում մը կատարեցին մեր ձախ կողմին դէմ. նաեւ երկաթուղիին արեւելեան կողմէն կը յառաջանային՝ անոնցմէն զօրութեամբ, արեւմտեան կողմը զրկուած մեր ալ կողմէն դէմ, հետեւակներու եւ երեք վաշտերէ, երկու հեծելագունդերէ, եւ թնդանօթաձիգներէ երեք զօրախմբերէ։ Յունիս 20ին մեր հեծելագունդը, մեծապէս զօրացած, հակայարձակում մը կատարեց եւ Ճափոնները բռնաւելին ետ մղեց։ Մեր զինուորները իրենց նախկին դիրքերը վերստին գրաւեցին, այլ Ճափոնները իրենց նահանջին մէջ, հարկադրուեցան թողուլ Մոքանտակոյը որ մեր յառաջապահները գրաւեցին յունիս 21ին, ինչպէս նաեւ «Արեւմտեան» կոչուած կիրճը ու մեր ձեռքը կը գտնուի, եւ զոր կ՚ամրացնենք։ Յունիս 21ին մեր զինուորները շարունակեցին յառաջանալ եւ մղելով թշնամին։ Ռուսները, խիստ անձնուրացութեամբ, յաղթեցին կենալ Զաօֆինցա գիւղին մէջ, եւ բուռն հրացանաձգութեամբ մը ձեռնարկեցին, բայց մեր զինուորները յարձակեցան գիւղին վրայ, եւ Ճափոնները խառնիխուռն ետ քաշուեցան։ Այդքան յառաջացեալ դիրքի մը մէջ մեր Խօզաքներուն երեւան ելլելը, մեծ վրդովում առաջ բերաւ, եւ թշնամին հարաւէն բազմաթիւ զինուորներ ղրկեց՝ իր դիրքերը զօրացնելու համար։ Մեր զինուորները իրենց նպատակին հասած ըլլալով, այդ միջոցին յամրաբար ետ քաշուեցան եւ վերստին ձեռք անցուցին Ճափոններուն յարձակողականէն առաջ իրենց ունեցած դիրքերը։

—Լինիեվիչ զօրավարը յունիս 24 թուակիրով կը հեռագրէ Զարին.— «Յունիս 20ին ճափոնական վաշտ մը եւ երկու հարիւր հեծելազօրքեր, Բէնկիչէնին եկած, Պարէսիլ հիւսիսային կողմը, Կուբեյցան Մովային Նահանգին առեւտրոյ գլուխին վրայ։ Մեր հետազօտիչները հաստատեցին որ անոնք կը պատկանին աւելի բազմաթիւ զինուորներու յառաջապահներուն, Պարէսիլ հիւսիսային կողմը հաւաքուած»։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ռէօթէր կ՚ըսէ.— «Ընդհանուր կարծիքի մը նայելով՝ հաւանական չէ որ զինադադար մը կնքուի երկու պատերազմիկներուն միջեւ, հաշտութեան պատուիրակներուն գումարումէն առաջ, գումարում մը որ օգոստոսի կէսէն առաջ տեղի պիտի չունենայ։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ հաշտութեան պատուիրակները վերջնականապէս որոշուեցան, որոնք են Բարիզի ռուս դեսպան Պ. Նէլիտով եւ զօրավար Քուրոբաթքին։ Կրնայ ալ ըլլալ որ վերջին պահուն այս որոշումը փոխուի։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ զինադադարի կնքման հնարաւորութիւնները կը նուազին, պատերազմական տուգանքին խնդրին համար Ճափոնի ըրած պահանջումներուն հետեւանքով։

—Մանջուրիոյ մէջ, այսօր, բազմաթիւ պահեստիներ զէնքի տակ կոչուեցան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նովոյէ Վրէմիա կը հրատարակէ Սեվաստոպոլի բնակիչներուն մէկ յայտարարութիւնը, որոնք չեն ուզեր ընդունիլ անպատիւ հաշտութիւն մը. նաեւ կը մերժեն, իբրեւ Ռուս, հարկ մը հատուցանելու Ճափոնի. Սեվաստոպոլի բնակիչները կ՚առաջարկեն ինքզինքնին զոհել, թողուլ իրենց կիները, նաեւ զոհել իրենց ստացքը, եւ վերջացնել հրաժարիլ ընտանեկան ամէն կապերէ, զինուոր գրուելու եւ դէպ ի յաղթանակ դիմելու համար, վասն զի Ռուսներուն համար Զարին ու Ռուսիոյ պատիւը ամէն բանէ վեր է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական).— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Բաքուի ազնուականներուն կողմէ կայսեր ուղղուած հեռագիր մը, որով կը բողոքեն հաշտութիւն կնքելու մասին զանազան կողմերէ եղած առաջարկութեանց դէմ, եւ կը խնդրեն կայսրէն մինչեւ վերջը շարունակել պատերազմը, մինչեւ որ կարելի ըլլայ պատուաւոր հաշտութիւն մը ձեռք բերել, որուն համար ազնուականութիւնը պատրաստ է ամէն բան զոհել, իր նախահայրերուն կողմէ մինչ տրուած օրինակին եւ ընթացքին համաձայն որ ցոյց կուտայ անոնց կեանքը։ Ազնուականութիւնը կը յիշեցնէ թէ Մանջուրիոյ դաշտը, որոնք Սիպերիոյ նման են, շատ կը յարմարին պատերազմի մը, Խօզաքներուն կողմէ, խումբերով կամ ցեղերով, որոնք առաւելեալ պիտի կասեն Ճափոններուն դէմ տեւանց յոգնելու, մինչեւ Ճափոններուն ապրելու եղանակը մինչ այս վերջիններէն պիտի պահանջէ կատարելագործուելու բանակ մը ունենալ Մանջուրիոյ մէջ, ինչ որ անոնց կործանումը պիտի ըլլայ, եթէ տարիներով տեւէ այնպէս ընել հարկադրուին։

ԼՈՆՏՈՆ —Պետերսպուրկէն Մանչեսթր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուս կառավարութիւնը հրամայեր է Պորտոքաշէն չորս հարիւր հազար հոգիէ երկու նոր զօրաբանակներ կազմել Վարշավիոյ, Մոսկուայի, Քիեւի եւ Օտեսայի նահանգներէն, սակայն բարձր շրջանակներու մէջ համոզում ալ կը տիրէ թէ հաշտութեան փափաքը աւելի հաս կը տարածուի Ռուսիոյ մէջ։ Ռուսիոյ կայսրութեան Խորհուրդին անդամներէն նշանաւոր անձնաւորութիւն մը ըսաւ Թայմզի թղթակցին թէ ռուս կառավարութիւնը անկեղծօրէն կը փափաքի կարելի եղածին չափ շուտով աւարտել թշնամութիւնները։

ԲԱՐԻԶ.— Զօրք արտաքին գործոց նախարար Լամսդորֆ կոմսին յանձնեց զեկուցանել Ռուզվելթ նախագահին թէ Ռուսիա ոչ եւ է դիտաւորութիւն չունի զինադադարին դէմ։

—Զրոյց կայ թէ ռուսական նաւատորմին գանձը, քանի մը միլիոն ռուբլիէ բաղկացած, ազատուած է Չուշիմայի ճակատամարտէն առաջ։ Ծովակալը այդ ճակատամարտէն առաջ նոյն գումարը յանձներ է արկղակալին, որ յղուեր է Չէ-Փու ղրկել զայն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ամերիկեան նոր դեսպանին ի պատիւ տրուած հացկերոյթին առթիւ, Պ. Պալֆուր խօսեցաւ Ռուզվելթ նախագահին ձեռնարկին վրայ, յորելով որ նախագահը թէ՛ ժամանակը յարմար եւ թէ միջոցները ուղիղ ընտրած է հաշտութեան բանակցութեանց ձեռնարկելու համար։ Թէ ոչ միայն Անգլիա այլ ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհը մեծապէս կը փափաքի որ խաղաղութիւնը շուտով վերահաստատուի, եւ թէ կը յուսայ որ Ռուզվելթ նախագահին ջանքերուն արդիւնքը պիտի ըլլայ թշնամութեանց դադարումը, առանց նոր արեան թափելու եւ դրամին նոր զոհողութիւն չկատարուած։ Պ. Պալֆուր ըսաւ թէ հարիւր տարիէ ի վեր այսքան կարեւոր յաջողութիւն ու զոհողութիւն եղած չէր։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուս կառավարութիւնը բողոք մը ղրկեց Թոքիօ, Օռէլ հիւանդանոց-նաւուն Ճափոններուն կողմէ գրաւուած ըլլալուն համար։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Թոքիոյի մէջ լրագիրներ ստացած հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանելով թէ վճռական ճակատամարտը մօտ է։ Ճափոնները կ՚ըսեն թէ մէկ քանի խիստ կարեւոր դիրքեր գրաւեր են, պաշտօնապէս չեն հաստատուած այդ լուրերը։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Նիւ-Եորք Հէրըլտի թէ առայժմ տարածուած լուր մը նայելով, Ռուզվելթ նախագահը հրաժարած է զինադադար մը կնքելու մասին իր ըրած ջանքերէն, եւ թէ հիմա հաշտութեան պատուիրակները գումարել տալու կ՚աշխատի։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՎԻԷՆՆԱ.— Զօրաւոր յանձնարարականներ կրող ամերիկեան նաւաբաժին մը յուլիսի ութերորդ Շէրպուր պիտի ժամանէ, պաշտօնապէս առնելու Ճոն Փօլ Ճոնզ ծովակալին աճիւնը, զոր վերջերս գտաւ Բարիզի ամերիկեան դեսպան Պ. Փորթէր։ Այս առթիւ ամերիկացի 40 սպաներ եւ 500 նաւազներ Բարիզ պիտի երթան՝ հարկ եղած յարգանքը մատուցանելու ամերիկացի մեծանուն ծովակալին եւ կատարելու փոխադրութեան ձեւակերպութիւնները։

—Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Լումիս ալ նոյն նպատակով Բարիզ ուղեւորեցաւ. յատուկ ամերիկեան դեսպաններուն համար քննութիւն պիտի կատարէ։ Կ՚ըսուի նաեւ թէ այդ ուղեւորութիւնը Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու խնդրոյն ալ կը վերաբերի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելէկրաֆի թէ Անգլիա եւ Չին յաջողեր են կարգադրել Թիպէթի գործին վերաբերեալ դժուարութիւնները։ Հատուցումը 450,000 տոլար որոշուած է։

—Ամենէն աւելի գործի վերածուած շրջանակներուն մէջ մեծ մտահոգութիւն կայ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ քաղաքական կացութեան համար։ Սակայն հանրային եւ առեւտրական շրջանակներուն մէջ տիրող երկիւղը քաղաքական շրջանակներուն մէջ նոյնքան գոյութիւն չունի։ Ձեռնհաս շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ կնճռոտութիւնները բոլորովին պիտի չարգիլուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Յունիս		
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	95 09
Ամենէն բարձր գին	»	95 13
Ամենէն վար գին	»	94 21
Րումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	129 25
Ամենէն բարձր գին	»	129 50
Ամենէն վար գին	»	128 —
ԲԱՑՈՒՄ 13 Յունիս		
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացն.	Ք.Կ.	95 08
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	129 —
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէժի		17 —
Օսմ. Պանքա		— —
Յունական Պանքա		434 —
Տէրքօս		246 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 57
» ժուիսանս		2 70
» պարտաթուղթ		480 —
Քարաթ Կ. Պոլսոյ		514 —
Թրանսվալ		84 —
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն Ա		310 —
« » « Բ		269 —
Լավրիոն		39 —
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ		14 40
» » պարտաթղթ.		525 —
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղր.	— —
» » » չէք	»	109 30
Բարիզ » »	Ֆր.	22 92 1/2
» » » չէք	»	— —
Պէրլին անտեսա չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21 93
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
20 ֆրանքնոց	Ղր.	87 16
Անգլիական ոսկի	»	109 36
Բօլ Իմբերիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Մէթալիք	«	— —
Րուպլի թղթադրամ	Օ.Ո.	8 59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Յունիս		
Անգլիական Քոնսոլիտէ		90 —
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	86 87
	գոց.	86 87
Օսմանեան Պանքա		14 12
Ռուսական 1888–1889		89 —
Հելլենական 5 %		52 25
» Մոնոբոլ		53 75
Պուլկարական 1892		100 87
Էժիպսիէն իւնիֆիէ		105 25
Ճափոնական %		89 50
Թրանսվալ		3 31
Չէրթըրտ		1 90
Փոխանակագիր		25 30
ԲԱՐԻԶ, 24 Յունիս		
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97 72
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղր.	87 45
	գոց. »	87 70
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	604 —
Օսմանիէ	»	— —
Րումէլի երկաթուղի	»	130 —
Օսմ. մաքսատուն	»	476 —
Օսմ. Ռէժի	»	391 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	502 —
Քրէտի Լիոնէ գուբօնը կա.	»	1087 —
Իտալական Ռանթ	»	105 75
Սպանիական արտաքին	»	90 27
Աւստրիական	»	100 50
Թրանսվալ	»	84 25
Ռուսական 4 % 1901	»	89 20
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 145
Դրամաղեղչ	»	— —
ՎԻԷՆՆԱ, 24 Յունիս		
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240 30
Րումէլի երկաթուղի	»	140 —
Օսմ. Ռէժի	»	362 —
ՊԷՐԼԻՆ, 24 Յունիս		
Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	87 60
Րումէլի երկաթուղի	»	132 50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 350
ՊՐԻՒՍԷԼ, 24 Յունիս		
Օսմ. միացեալ պարտք		87 43
Րումէլի երկաթուղի		130 —

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

Ազդ.— Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութեան բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ 1905 յունիս 23ի Ընդհանուր ատենական ժողովի որոշմամբ, 8 1/4 ղրուշ ոսկեդրամ պիտի վճարուի իրենց, յառաջիկայ յուլիս 1էն սկսեալ, 8 թիւ կտրօնին փոխարէն։ Վճարումները պիտի կատարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ։

1—3

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— Այգիները ծծմբաւ օծելու եղանակը հասած ըլլալով, Օսմ. Հանր. Պարտքի Թղթոց Հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը յիշեցնէ այգետէրերուն թէ անհրաժեշտ է վերանախալ միջոցը գործածել, այգեկութքը պաշտպանելու համար։ Ինչպէս որ քաջածանօթ է ամէն տեղ, ծծմբատը իբր նախազգուշական դարման կը գործածուի միլտիւին դէմ, մինչ ծծումբը կը ծառայէ կաւեկլեա օիտիւմին դէմ։ Այս դեղը կը պատրաստուի 100 լիտր ջուրի մէջ խառնելով 2 քիլօ պղնձի ծծմբատ եւ 2 քիլօ չմարած կիր։

Ծծմբատը իբր առաջքի միջոց, պէտք է որ սրսկուի հիւանդութեան երեւան ելլելէն առաջ։ Այս գործողութիւնը հարկ է կատարել նաեւ ճիշդ այն ատեն երբ երկարատեւ երաշտութենէ մը ետքը, հիւանդութիւնը մեծ աւերներ չէ գործած։ Արդարեւ այս երաշտութենէն ետքը մէկ քանի օրուան անձրեւ կրնայ վնասել բերքին։ Անձրեւոտ ժամանակամիջոցի մը ատեն, ծծմբատով սրսկելու գործողութիւնը պէտք է յաճախակի քառասնական օրուան ընդմիջումներով կատարուի այգիին բոլոր մասերուն վրայ։ Իսկ վերջին դարմանումը պէտք է որ կատարուի այգեկութքէն առաջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

3)16 Յունիս 1905)1321 3–4

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսայի Շահանէ)

Խազինէի Խասսէի Շահանէյէ միւթէալլիգ չիֆթլիքլէրին մահսուլ բուլունան 18ինճի ... իրթէսի կիւնի իհալէի էվվէլիյէսի վէ ... հէր օգգասը մէճիտի 20 ղր. ... 5 ղր. ֆիաթլէ ... բուլունան 15ինճի չարշէնպէ կիւնիւնէ ... թէնզիլի ... մէզքիւրաթ ... Խազինէի ... միւտիրիյէթինէ ... մէզքիւրէ ... իլան օլունուր։ [illegible]

ԻԼԱՆ

Շիրքէթի Խայրիէնին 6 վէ 32 նումերօլու վափուրլարը թէջտիտ ..., 17 վէ 28 նումերօլու վափուրլարընըն ... 28 նումերօլու ... Սամսուն պէտէլ ... թէճտիտ ... վէ ... Շիրքէթի Խայրիէնին ... իլան օլունուր։ [illegible]

Միւտիրիյէթ

5–10

ՔԻՈՍԻ ՔԱՐԱՓԻՆ ԵՒ ՆԱԽԱՀԱՆԳԻՍՏԻՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆՈՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

5,000,000 ՖՐԱՆՔ ԿԱՄ 220,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ
Որուն կէսը վճարուած է, այսինքն 2,500,000 Ֆր. կամ 110,000 Օսմ. ոսկի

100 ֆրանքնոց 10,000 պարտաթուղթերու վաճառում
հրապարակային ստորագրութեամբ

Մաս կը կազմէ 1898ին շրջաբերութեան հանուած 12,500 պարտաթուղթերու, համաձայն կանոնագրին 6րդ յօդուածին, 1898 մայիս 28ին գումարուած Ընդհանուր Ժողովին մէջ կատարուած փոխառութեամբ որոշուած։

Այս պարտաթուղթերը տարեկան հարիւրին 4 ֆրանք տոկոս կը բերեն, վեցամսեայ վճարելի, յունուար 1ին եւ յուլիս 1ին ամէն տարի։ Հարիւրին հաւասար վճարելի են 46 տարիէն, 1898էն սկսեալ, տարեկան վիճակահանութիւններով, որոնք դեկտեմբեր ամսուն պիտի կատարուին։

Կտրօններուն եւ վիճակահանութեանց մէջ ելած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմանեան Կայսերական Պանքայի կողմէ եւ Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին, Բարիզի վրայ քաշուած չէքով, օրուան գինին համաձայն։

Այս պարտաթուղթերը երաշխաւորուած են Ընկերութեան բոլոր գոյքերովը։

ՇՐՋԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳԻՆ 87 ՖՐԱՆՔ

Վճարելի սապէս. Ֆրանքը 4.40 ղրուշ ոսկեդրամի հաշուով, հաստատուն սակի մը համաձայն։

Ստորագրուած ատեն	Ֆր. 15
Բաշխումի (ռեպարթիսիոն) ատեն, յուլիս 5էն 10 յուլիս 1905	» 25
Յուլիս 5էն 10 օգոստոս 1905	» 25
Սեպտեմբեր 5էն 10 սեպտեմբեր 1905	» 22
Գումար	Ֆր. 87

(Պոլսոյ տարաժամէն ելած ստորագրութեանց, վերեւ նշանակուած գինը պիտի աւելցուի դրամական տարբերութեան պատճառաւ. այդ յաւելումն է 75 սանթիմ, որ պիտի բարդուի վերջին վճարման վրայ։

Պարտաթուղթերուն տոկոսին վճարումը պիտի ըլլայ յառաջիկայ յուլիս 1ին 1905։

Ստորագրողները, ամէն ատեն, իրաւունք պիտի ունենան պայմանաժամէն առաջ կատարելու վճարումները, տարեկան հարիւրին 4 տոկոսի փոխարինութեամբ։

Յապաղած վճարումներուն համար տարեկան հարիւրին 6 տոկոս պիտի հաշուուի, իւրաքանչիւր վճարման մասին որոշուած առաջին օրէն սկսեալ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ԲԱՑՈՒԻ ՅՈՒՆԻՍ 28ԻՆ 1905

Առտուան ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ իրիկուան ժամը 4 Օսմ. կայս. Պանքային մէջ (Ղալաթիա) ու Գ. Էլիասֆոյի մօտ (Պոլիս)

Հիմակուընէ կարելի է ստորագրել թղթակցութեամբ։ Նամակներուն պէտք է միանայ առաջին վճարումը ներկայացնող գումարը։ Եթէ խնդրանքները գերազանցեն շրջաբերութեան հանուած գումարը, ըստ այնմ համեմատական կերպով զեղչում պիտի ըլլայ խնդրանքներուն։

Ներկայ պարտաթուղթերուն համար օսմանեան դրոշմատուրքը վճարուած է եւ Կ. Պոլսոյ Սակարանին գործառնութեանց մէջ ընդունուած են այս պարտաթուղթերը։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Քիոսի նաւահանգստին եւ քարափին օսմանեան անանուն Ընկերութիւնը հիմնուած է 1895 սեպտեմբեր 16|29ին (16 սեպտեմբեր 1312) Քիոս քաղաքին նաւահանգիստ մը եւ քարափ մը շինելու եւ շահագործելու, ինչպէս նաեւ քարափին եւ նաւահանգստին երկայնքը ծովէ քաշուած թումբ մը շինելու եւ շահագործելու համար։ Մենաշնորհին տեւողութիւնն է 55 տարի, Կայս. Իրատէի հաւանութենէն սկսեալ մինչեւ 1950։

Մենաշնորհի տրուելէն անմիջապէս յետոյ աշխատութեանց ձեռնարկուելով, 1899ին ամբողջապէս աւարտած եւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ ընդունելութիւնը կատարուած է 1900ին։

Մասնակի աշխատութիւնները կատարուելով հանդերձ՝ նաւահանգիստը կը շահագործուէր։ Աւասիկ ձեռք բերուած արդիւնքը, 1899էն ի վեր

Տարեշրջան	Խառն հասոյթներ	Շահագործման ծախք	Զուտ հասոյթներ
	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
1898	8,771	1918	6853
1899	9,498	1908	7559
1900	9,594	2168	7424
1901	10,395	2254	8041
1902	10,640	2631	8009
1903	10,727	2715	8012
1904	11,163	2577	8586

Զուտ հասոյթներուն վրայէն վճարելէ յետոյ պարտաթուղթերուն տոկոսները եւ ամորթիզմանները, աւելորդ չափ մը մնացած է տարեկան կանոնաւորապէս հարիւրին 4 տոկոս վճարելու բաժնետէրներու, տարուէ տարի մաս մը ամորթի ընելու համար, եւ կանոնագրին կողմէ կանխատեսուած պաշարներուն (ռեզերվներուն) ձեռնարկելու։

Ինչպէս կը տեսնուի, Ընկերութեան ձեռք բերած եւ վերեւ պարզուած արդիւնքները, առաջին հինգ տարիներուն մէջ, հարիւրին 27 յաւելում կը ներկայացնեն խառն հասոյթներուն եւ հարիւրին 25՝ զուտ հասոյթներուն մէջ։ Ասիկա կ'ապացուցանէ թէ ձեռնարկը յառաջադիմական կերպով բարգաւաճ վիճակ մը ունի եւ շրջաբերութեան հանուած եւ ստորագրութեան բացուած պարտաթուղթերուն տոկոսի վճարումը ապահոված է բաւականաչափ։ Այդ պարտաթուղթերուն տոկոսին եւ ամորթիզմանին յատկացուած տարեկան գումարը, որ է 2630 օսմ. ոսկի է եւ հազիւ կը ներկայացնէ Ընկերութեան զուտ հասոյթներուն հարիւրին 30 կամ 35ը, այնպէս որ անոր մինչեւ մէկ մասի հասոյթներու պատահական մեծ նուազում պէտք ըլլայ, ինչ որ շատ քիչ հաւանական է։

Իրենց առաջարկուած գնով, այս պարտաթուղթերը, թէ՛ տոկոս եւ ամորթիզման մէջը ըլլալով հարիւրին 5,25 արդիւնք մը ունին։

Ներկայ պարտաթուղթերուն երաշխաւորութիւն կը ծառայեն նաեւ բաժնեթուղթերու վրայ չվճարուած դրամագլուխը, 110,000 օսմ. ոսկի։ 2–3

ՍԻԿԱՌԻ ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԹՈՒՂԹԵՐ
ՄԻԱՅՆ ԱՅՍ ԹՈՒՂԹԸ ԾԽԵՑԷՔ
ԸՆՏԻՐ, ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ

Թուրքիոյ Դ. Լէյին մէջ կը գտնէք այս հեռագիրը, զոր պարգեւատուր սիգարի թուղթի Ընկերութիւնը առաքած է այս օրերս։ 1–3

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գամօ	1497	Գոգօ	1011	Մալթօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրոտոնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարթելլօ	3709	Տէրօ	1735
Արքոսօ	2277	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Պասանօ	1822	Տովինօ	937	Հիմալայա	3720	Միլօ	1057	Սորրէնտօ	1203
Պօրոտինօ	1264	Տարօ	1333	Հորաթիօ	3330	Մոնթէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրադօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1646
Պրինսօ	841	Տինամօ	514	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորոնտօ	3327
Չէֆֆալօ	4481	Էկլօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Կէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ժունօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թոբիանօ	487
Կալիպսօ	1337	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրբինօ	2429
Կամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օթելլօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քովինօ	1700	Օսլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրն.	2396
Տէքօ	1831	Ֆրանչիսկօ	4532	Լէբանտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1350
Ֆլօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռոլլօ	1813	Զէնօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լորենցօ	2191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Սիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ։

Թալլօ շոգենաւը, նաւապետ Թորն։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։

Ալեքօ շոգենաւը, նաւապետ Հիլ, ամսոյս 25ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Բիւյիւք Մէյտէն խան, Ղալաթիա 10 25—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ՎԱՐՁՈՒ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ

Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղը, Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 347, հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրներու բաժիններ, արժեթուղթեր, գոհարեղէններ, թուղթեր եւլն. պահելու համար։ Վարձակալը ապահովութեան տեսակէտով ամէն պայմաններու մասին կրնայ վստահ ըլլալ։ Այն գետնայարկը, ուր դրուած են արկղամուրները, յատուկ սենեակ մը կը ձեւացնէ, Պոլթըրի Չէյթըրս տան գործաւորներուն կողմէ շինուած զրահապատ, հրդեհի եւ գողի վտանգին դիմադրելի ձեւով։ Արկղամուրի մը վարձակալը կրնայ ամենայն ապահովութեամբ եւ գաղտնապահութեամբ բանալ իր կտրօնները, ճզմել թուղթերը, դնել կամ վերցնել գոհարեղէնները եւլն.։ Այս նպատակաւ՝ հանգստաւէտ գրասենեակ մը դրուած է արկղամուրներուն մօտիկ։ Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղն ալ միեւնոյն դիւրութիւնները կ'ընծայէ հանրութեան, արկղամուրներու վարձակալութեան մասին, ամսական եւ տարեկան պահելու համար։

ԻԶՄԻՐԻ
ՀԱՄԻՏԻԷ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ
Ի ՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ՝
ՏԵՎԻՏԱՍ ՎԱՆԹՈՒՐԱ

Իզմիրի Համիտիէ Արհեստից վարժարանին ի նպաստ կազմուած 11րդ վիճակահանութեան տոմսակները դրեթէ շրջաբերութեան հանուած են։ Այս վիճակահանութիւնը կը բաղկանայ 20,000 տոմսակէ, որոնց 10,000ը պիտի շահին 7 վիճակահանութիւններու մէջ։—Ամէնէն մեծ պարգեւն է մէկ միլիոն ղրշ., մնացորդէն 20 ղրուշէն.—1,000,000 (!!)

Իւրաքանչիւր վիճակահանութեան առջեւ մէկ տոմսին գինն է 4 մեճիտ է՝ ամբողջ գինին համար, 2 մեճիտ՝ կէսին համար, 1 մեճիտ մէկ քառորդին համար, եւ կէս մեճիտ՝ մէկ ութերորդին համար։ Ջերմապէս կը յանձնարարենք զայս մարդասիրական նպատակով հաստատուած այս վիճակահանութիւնը, որ սակայն վիճակահանութիւններէ շատ աւելի կարեւոր առաւելութիւններ կ'ընծայէ հասարակութեան։

Անշուշտ յաջող հասարակութիւնը պիտի փութայ գնել տոմսակը ըստ կարելւոյն շուտով. զի Ա. վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1905 յուլիս 15ին։ Պէտք է դիմել Կ. Պոլիս՝ մեծ գործակալութեան մօտ որ է Սիրքէճի Բիւյիւք-Իսմայիլ փաշա խան Տէվիտաս Վանթուրա էֆ.ի 8 թիւ գրասենեակը, եւ մասնաճիւղը Պոլիս, Պէշթաշլար, Նէվշէհիրլի խանը, Վանթուրա էֆ.ի 126 թիւ գրասենեակը եւ Պոլսոյ եւ Ղալաթիոյ բոլոր լումայափոխներուն խանութները։ 3—15

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒՔԼՈՒՂԸՆԸՆ
ԹԷՏԱՎԻԻ ՔԱԹԻՍԻ

Տօքթօր ԷՎԼԱՆՏԻՆԻՆ Էվրօբատա [illegible] ... [illegible] 97 *[illegible]* 9—40

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վինիֆրէտեան	10500	Ցուլիան	350
Տէվոնեան	10500	Էթոնեան	350
Պոհէմեան	10500	Արմենեան	300
Լէնքասթրեան	9000	Սլաւոնեան	330
Քէսթրեան	9000	Արմէնեան	330
Պոսթոնեան	8000	Ալպէրթեան	250
Քոլոմպեան	8000	Էսթոնեան	250
Կանատեան	8000	Ալպանեան	230
Փիթսպուրկեան	8000	Լէսթէրեան	200
Քալէտոնեան	8700	Մինիօ	90
Վ իքթորեան	8700	Օլիմբօ	80
Ֆլորիտեան	8700	Լիվոնեան	8
Ֆալիքան	3500		

Առաքումները ընդունելէն կը խնդրուի իրենց ապրանքներն ապսպրելու ատեն Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար է բեռնաթափումէն ետք 24 ժամ առաջ։

Առեւտրական տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑԸՆԿԻՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 16–50 *մաքսատան հին տեղը*

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլ, Փորթոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամէսէզ	300	Թիպէս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէպէս	3000	Օսարսիս	2250
Սեսոստրիս	3000	Բէբա	2250
Փարօս	3000	Սեթինոս	20000
Օսանիս	3.0	Կասընի	1500
Մազինքիս	2500	Պուլպիտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ *եւ* ԸՆԿ.
20 46—50 13 *Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ*

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ, ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՐՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառգիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՐՈՒՍԸ, *որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին ատենին կատարեալ, ինչպէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառագիրքը գերընտիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է գուշակել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է սպասել այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՐՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։*

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, *նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։* 25 28—50

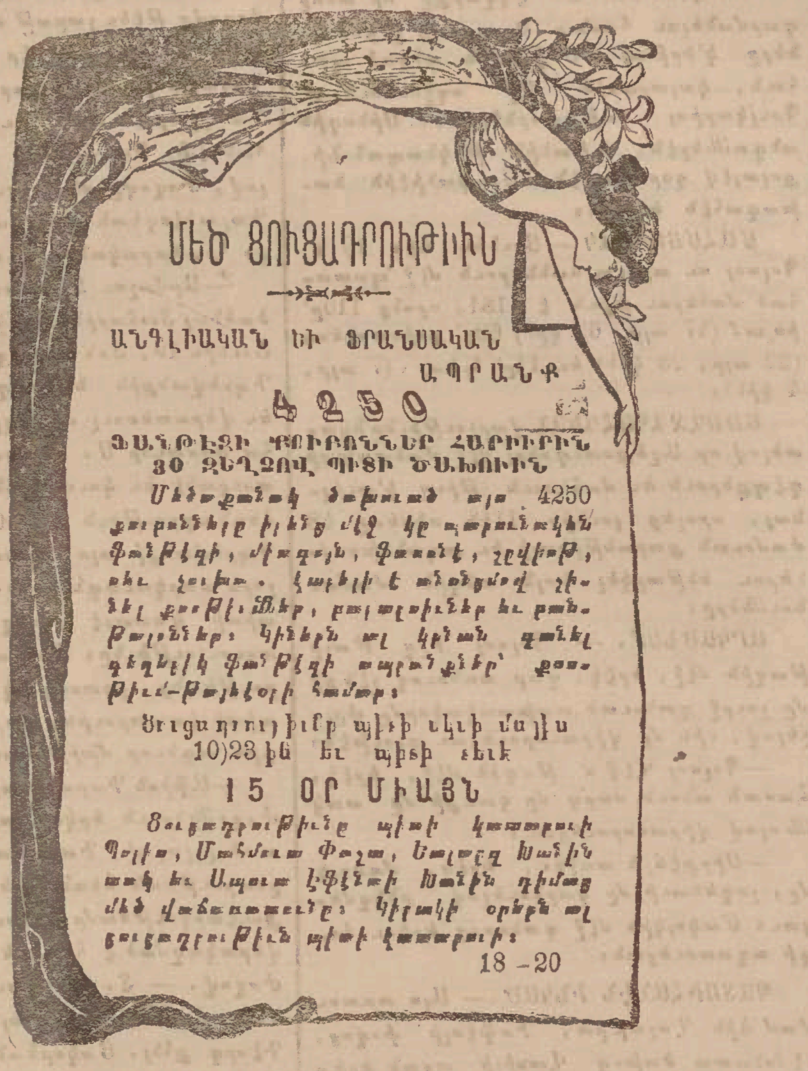

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԱՊՐԱՆՔ

4250

ՅԱՆԹԷՔՍԻ ԳՈՒՐՈՆՆԵՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ
30 ԶԵՂՉՈՎ ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻՆ

Մեծ քանակ ծախուած այս 4250 քուփոնները իրենց մէջ կը պարունակեն ֆանթէզի, մետաքս, ֆասոնէ, շէվիոթ, սեւ չուխա. կարելի է անոնցմով շինել քօսթիւմներ, բալթօներ եւ բանթալոններ։ Կիներն ալ կրնան գտնել գեղեցիկ ֆանթէզի պատռուներ՝ քօսթիւմ-թայյէօրի համար։

Ցուցադրութիւնը պիտի սկսի մայիս 10|23 ին եւ պիտի տեւէ

15 ՕՐ ՄԻԱՅՆ

Ցուցադրութիւնը պիտի կատարուի Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Եալըզ Խանին տակ եւ Ասլան Էֆէնտի Խանին դիմաց մեծ վաճառատունը։ Կիրակի օրերն ալ ցուցադրութիւն պիտի կատարուի։
18 –20

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիէլ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերութ.
Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Բրէնս Ապպաս շոգենաւը, նաւապետ Անտէրսըն, յառաջիկայ երեքշաբթի, 27 յունիս 1905, (Ը. Ե.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլէն, Իզմիր եւ Պիրէա։

Աղեքսանդրիա կը ժամանէ չորեքշաբթի առաւօտ. իսկ Աղեքսանդրիայէն Պոլիս ժամաբարդ շոգենաւեր կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէս օրէն առաջ ժամը 4ին (Ը. Ե.)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

Cie RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Յունիս

Գշ. 14|27 *Իզմիր, Պիրէա, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բօր-Սայիտ եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերուն հետ։*

Գշ. 14|27 *Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։*

Դշ. 15|28 *Սեւաստոպոլ ժամը 10ին։*

Եշ. 16|29 *Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեւ գիծերու շոգենաւերուն հետ։*

Եշ. 16|29 *Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։*

Ուր. 17|30 *Տարտանէլ, Միթիլէն, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։*

Շբ. 18|1 *Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։*
38—50

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆէր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաապ եւ Ռոտրիկ,
Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Սկիւտար, Մ. Ա. Անճէլեանս,
կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քէմալ էֆ.,
շուկայի հրապարակ.
Գումգափու, Մ. Ա. Անդրէա,
Մօտա ճառաքէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բրիժանց.
Թիւ 12. Թունէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմէզի,
Թէվեքչիլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ,
Պէօյիւքտէրէ ճառաքէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռեսուլ էֆ.
Բ. **Սամս***իկոս, Բէնոիթ։*
Պոլիս Ս. Սիւնոր պէյ, Թէրզիճը խան,
Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։

17 *Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։* 40 – 50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Յունիս 27ին Իմէրէթի, *Մարսիլիայէն։*
Յուլիս 3ին Անադոլի, *Սեւ ծովէն։*

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յունիս 27ին Իմէրէթի, *Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։*
Յուլիս 4ին Անադոլի, *ուղ. Մարսիլիա։*

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200 ֆր.	
» »	Մարսիլիայ »	160	»
Բ. »	Բարիզի »	150	»
» »	Մարսիլիայ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 21—50 Բ. ՈՒԼԳՈՒԼ

ԱՆՔՈՐ
Հիմնեալ 1858ին
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 183,000,000	Ֆր. 287,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
Ա. ՇԹԱՅՆՊՐՈՒԽ

21 Ղալաթիա, Ինայէթ խան 17—50

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն եւ կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ունին գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատւոյ վկայական եւ ոսկեայ մետալ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. *Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։*
) 2. » » *Կալաթա Սէրայի դիմաց։*
Կալաթա) 1. *Սինկէր խան Թունէլի առջեւ։*
) 2. *Թրամվայի կայարանին դիմաց։*
Պոլիս) 1. *Սուլթան Համամ Թիւ 2։*
) 2. *Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։*
Սկիւտար) *Զարշը պոյը, Թիւ 120։*

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 13—50

ՔԻՒՆԱՐՏ CO A D
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Պանոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Կէբլիա	3229
Քամպանիա	12950	Թավլիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Բիզա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբերիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամորիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալեբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Տէքսասրիա	1000

Դիմել առ
ԺՈԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
51—50
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բորսա Սոքաքի փողոց։ 14

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ